

.א.א

5292

המשך עדותו של הרמטכ"ל רב-אלוף דוד אלעזר

היו"ר אגרנט: בבקשה.

ד. אלעזר: לפני שאמשיך, אני רוצה למסור כמה דברים.

הזכרתי בפעם קודמת את צוות החקיר לחרמון, ואמרתי שלפי

הדיווח הראשוני של יושב-ראש צוות החקירים יהיה מקום לנקיטת צעדים משפטיים. אם כן, השבוע ראיתי את יושב-ראש הצוות וקיבלתי ממנו דיווח ראשוני, גם אני וגם פרקליט צבאי ראשי, ואמנם לפי דעתו יש מקום לנקיטת פעולה משפטית.

לסקוב נגד מפקד י

ד. אלעזר: יכול להיות שיותר מזה, נדמה לו שיותר מאשר נגד מפקד .

אלא שלפי החלטתו של פצ"ר, פצ"ר העדיף שצוות החקיר יגמור את כל העבודה, ויש בדעתו להשתמש בחומר של צוות החקיר להמשך הפעולה המשפטית. כך שעבודה זו חיגמר בעוד כשבועיים, ואז נוכל להגיש אותה גם לוועדה.

דבר שני. בפעם הקודמת, בעקבות שאלתו של רב-אלוף לסקוב, עשיתי

כדיקה של חקיפת מטרות קרקע בגיזרת החעלה בליל ה-6 באוקטובר. קיבלתי מחיל אויר פרוט 197 גיחות, כולל המפה המראה איפה נתן חיל אויר סיוע בליל ה-6 באוקטובר. לכי החשבון הונחתו באותו לילה, באותן 197 גיחות באזור החעלה, משקל כולל של כ-370 טון פצצות. אני יכול להגיש את זה עם פרוט הגיחות והמפה. אני רוצה להעיר, שיחד עם זה אינני חושב שזה סיוע אוירי התקפי אופטימלי, אבל זה מה שחיל אויר עשה באותו לילה.

היו"ר אגרנט: מוצג 284.

מוצג 284

ד. אלעזר: כפעם האחרונה הגעתי עד קד"ס שר הנסחון ב-6 באוקטובר, בשעה 11.11.

אני לא בטוח אם התמלתי בענין זה והפסקתי מיד כהתחלה, או שלא

התחלתי.

היו"ר אגרנט: אני מבין שתדגיש בעיקר את דבריך בקדם הזה?

5293

ד. אלעזר כן.

יריין: קיבלנו את הסטנוגרמה של הקד"ם, אני לא יודע ממי. יש לנו

סטנוגרמה של הקד"ם הזה.

ד. אלעזר: יש סטנוגרמה של הקד"ם הזה, ואני מוכן לא לקרוא אותה.

היו"ר אגרנט: אני חושב שזה מוצג 275.

ד. אלעזר: התחלתי לדבר על הקד"ם הזה, ובאיזה שהוא מקום הפסקתי.

אני רוצה לשאול מבחינת השיטה, אם לעבור על הקד"ם הזה, או

אם אתם מסתפקים...

היו"ר אגרנט: חדגיש רק את הנקודות שאחה רוצה להדגיש אותן בקד"ם הזה.

ד. אלעזר: יש כמה דברים שהזכרתי בחשובות לשאלות, כך שאני יכול לא לעבור

על הקד"ם הזה.

יריין: הדבר על הקד"ם או לא?

ד. אלעזר: אם זה לפי בחירתי, אתייחס רק לנקודה אחת במוך הקד"ם. אתייחס

לאותו חלק של הקד"ם, כאשר שר הבטחון מתעניין בחכנונים

האופרטיביים, ואני מסביר לו את החכנונים שבפיקוד דרום. א++

היו"ר אגרנט: באיזה עמוד?

ד. אלעזר: עמוד 8 של הסטנוגרמה. אני אומר: "יש לנו בפיקוד דרום

שלושה חכנונים התקפיים. 1. לחצות את התעלה צפונית לקנטרה,

לנקות את הרצועה הזאת שמעבר לביצות ולהמצא בצד השני. זה חכנון הכי פשוט

שאנחנו עושים עם חטיבת טנקים פלוס."

יריין: צפניה.

ד. אלעזר: אני קורא את זה בשביל להגיע לחשוכה על צפניה.

"2. התכנון השני הוא התכנון שהזכרתי פלוס פורט-סעיד."

יריין: בן חיל?

ד. אלעזר: בן חיל. "3. החכנון השלישי הוא שאנחנו צולחים עם שלוש

אוגדות." אני לא קורא פה בשמות, אבל השלישי הוא חתול-מידבר.

"אלה הם שלושת החכנונים. את החכנון הראשון אנו יכולים לעשות בסדר גודל של

5294

24 שעות."

לסקוב: התראה או הכנות?

ד. אלעזר: אני אומר זאת: "זה 24 שעות מרגע שנחליט. כלומר" - אני מפרט -

"אם אנחנו נחליט על פעולה כזאת מחר, אז אפשר לעשות את זה

ביום ב'."

אם כי זה לא כתוב פה, אני רוצה לומר להסביר את האמירה

"אם אנחנו נחליט על פעולה כזאת מחר, אז אפשר לעשות את זה ביום ב'."

כשאני מדבר על צפניה, אני בהחלט רואה את זה כפונקציה של הגעת כוחות.

אינני רואה את חציית התעלה כמשימה בזמן הבלימה של אוגדה 252. האמירה

האמירה שבעוד 24 שעות אפשר לעשות זאת, קשורה אצלי בהצטברות כח. אני

אומר זאת בעקבות השאלה אם היתה איזה שהיא הנחייה לפיה אפשר היה להכין שחטיבה

401 מיועדת לצפניה במקום לשוכך-יונים, מיועדת לתכנון החקפי במקום להשתתף

קודם כל בהערכות הגנתית של שוכך-יונים.

היו"ר אגרנט: היא מיועדת?

ד. אלעזר: לא. אני אומר שהיא לאמיועדת לצפניה במקום להשתתף בשוכך-יונים.

אין לי מחשבה כזאת, ולכן אני אומר פה לשר הכסחון: 24 שעות

מהחלטה. וכפי שאראה אחר כך, בשיחה עם אלוף פיקוד הדרום, אני מדבר אתו

על השלבים הבאים: צפניה, בן חיל, חתול מידבר - שאני רואה אותם כתכנונים

אופרטיביים לימים הבאים, ב, ג, ד. אבל בשום מקרה אין אין הנחייה היוצאת

ממני שאפשר להכין אותה ש-401, בגלל היותה מיועדת לצפניה, לא תרד לשוכך יונים.

כדקתי את זה גם עם אלוף פיקוד דרום. גם הוא איננו מעיד

שהכין ממני דבר כזה, או שהוא אמר דבר כזה.

היו"ר אגרנט: אני רוצה להעיר. הרבה יותר נוח אם אתם לא עושים בירורים

עכשיו ביניכם לבין עצמכם. מוטב שאתה בא ומספר איך שאתה הכנת,

מה שאתה אומר, והוא יעיד פה אמר. לא שאני חושד במשהו, אבל זהו הסדר.

ד. אלעזר: טוב.

(אחרי כן אף)

לפני כן א.א.
א.ו.

- 11 -

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צג - אח"צ
העו: ר/א ד. אלעזר

"את התכנון השני של כיבוש פורט-סעיד נוכל
להערכת"

ד. אלעזר:

לעשות/כעבור ארבעים ושמונה שעות מהחלטה

וזו פעולה ליום ג' בלילה. למתקפה הגדולה של חציית החעלה אנו נצטרך ימים אחדים כשמספר הימים מותנה במידה בה השתכשנו - (פה כתוב "בקו ההגנה" - הכוונה ל- קרב ההגנה) לקרב ההגנה. כלומר, אני רואה פה רצף של תכנונים התקפיים, יחד עם זאת מתי נוכל לעבור לחציית החעלה, זוהי שאלה גם של חוצאות קרב ההגנה. לכן תיאורטית אפשר לעשות אח זה ביום ג', אבל אני מבין כאן שז"ש חתיה פונקציה של מידת השיבוש בקרב ההגנה.

לקרוא
ייתר הדברים לא הייתי רוצה/אלא אם כן יש שאלות

על הסטנוגרמה.

יש לי שאלה - אני חוזר לבעיה שמעסיקה אותנו

ידין:

ושאמסקנו אותך, אחת עוד חגיע לזה בצהריים,

הפקודה של אשור ביום שישי קובעת במפורש חטיבה אחת קדימה ושתי חטיבות אחורה. הפקודה של אג"ם במטכ"ל, אפילו עם ציון מדוייק - 401 בביר-תמרה ו-460 ברפידים או איפה שהוא בצפון. בשעה אחת-עשרה בקדם הזה, זה כבר בעצם לא 11, זה אחת עשרה ורבע או אחת עשרה ועשרים, במהלך הדברים שלך, אתה אומר לשר הבטחון לפני הדברים האלה: "בדרום אנחנו ערוכים עם חטיבה אחת קדימה וקצת סנקים מן, כאשר שתי חטיבות נמצאות, רגע אני אקרא איך שזה כתוב:

"חטיבה אחת פרוסה לכל אורך החעלה. כשבכל מקום

יהיו קצת סנקים לענות על כל אפשרות. שתי חטיבות יהיו מרוכזות ומוכנות להחלטה המפקד לשלוח סנקים". זאת אומרת שבשעה אחת עשרה וחצי אחת מודיע לשר הבטחון

שהתכנית, באותו רגע לפחות, כלומר אני אומר באותו רגע, אתה לא שומר באותו רגע - שהתכנית לקראת הדרום זה למעשה אם אני אשתמש בשפה שלי שאנחנו כבר מורגלים לה, לא שובך יונים. כי שובך יונים בכל מקרה זה שתי חטיבות קדימה וחטיבה אחת מאחור. כלומר, אם אפשר לחבץ, אני רוצה להבין אח זה בדיוק - עם אותו רגע

אתה למעשה, בחשובה כנראה למה ששמעת בבוקר מאלוף הפיקוד, ננח אישור לאלוף הפיקוד להיות ערוך לקראת המלחמה עם חטיבה קדימה ושתי חטיבות אחורה שזה למעשה לא שוכן יוניס. זה נכון?

ד. אלעזר: לא בדיוק.

ידין: האם זה נכון?

ד. אלעזר: לא - לפי אשר באמת שתי חטיבות נמצאות

מאחור. כבר בשיחת הבוקר שיש לי עם אלוף פיקוד

הדרום, אנחנו מדברים על היערכות הגנתית מלאה. הוא בשבת בבוקר לא

כא שוכן עם תכנית. ולכן אני באותו בוקר לא קיבלתי ממנו את הפריסה.

לסקוב: לא הסכמת או לא קיבלת?

ד. אלעזר: לא קיבלתי פיססת. לא שלא קיבלתי. לא קיבלתי ממנו

את תפריסה הסופית ממנו בבוקר.

לסקוב: הוא לא אמר לך?

ד. אלעזר: הוא לא הציג לי בבוקר את הפריסה המלאה. והוא

הלך לסכס את הפריסה המלאה כשיצא ממני בבוקר.

אני בשעה 11 הצגתי לשר הבטחון את המצב שהיה באותו זמן.

ידין: סלם לי אם אני מפסיק אותך, זו בדיוק הבעיה.

אחה מציג שם את המצב שיהיה ולא את המצב שהיה.

הלשון שלך היא - שתי חטיבות יהיו מרוכזות ומוכנות להחלטת המפקד. לא הן

סרגע, אלא חטיבות.

ד. אלעזר: כך זה כתוב באמת.

ידין: כן. אז אני שואל.

ד. אלעזר: אבל מה שני רוצה לומר הוא, שאני נפגש עם אלוף

הפיקוד בצהריים, וזו הסיבה שאני קורא לאלוף

ועדת חקירה - 17.2.74

ישיבה צג - אחת"צ

הער: ר/א ד. אלעזר

הפיקודים עוד פעם לצהררים כדי לדעת בדיוק את הפריסותם ואני בצהררים מקבל ממנו את תכנית פריסת שובך יונים.

ידין:

כשהוא, אם אתה זוכר, כשהוא מציג לך את התכנית של פריסת שובך יונים, הוא מציג לך לוח זמנים

מתי הפריסה תהיה מוכנה?

ד. אלעזר:

אני לא זוכר, אני לא חושב שהוא הציג. בל אופן את שני הרעיונות שאני שמעתי אולם אחד-כך, אני

מצטער לחזור עליהם - שמעתי אותם גם פה וגם בחקירים - שני הרעיונות :

(1) שיש סיבוח שלא להתגלות או לא לגלות כוונות לאויב ולכן יש עיכובים

בפריסת שובך יונים זה דבר שלא שמעתי עליו והוא לא יצא מהנחיה שלי.

(2) העיחוי המדוייק הזה, שבגלל שעה ושין ב-18 צריך או ב-16 או ב-17 לפרוס,

גם זה לא דבר שאני שמעתי אותו באותה שבת. לכן אינני חושב שנכנסתי לפירוט

של לוח זמנים, כי בשעת הצהררים לא הייתי ער לזה מה מזה כוצע ומה מזה לא כוצע.

החייחתי לזה כאל פריסה. בלי להכנס לעיחוי שלה ולפרטים שלה.

ידין:

אתה לא שמעת מגונן אז נימוק בפגישה בצהררים,

עזוב את ההתדרדרות הזו אני מבין שאתה לא אמרת לו,

שבצמם לא כדאי לקדם את הכוחות יותר מדי מוקדם בקו, כי אם הם יגיעו יותר מדי

מוקדם הם יתגלו למצרים ויהיו מטרה נוחה מאוד לטיווח ארטילרי שלהם, ולכן

כדאי לשים את הסנקים האלה מה שיותר קרוב לשעת ושין?

זה לא היה בשיחה ב... ולא שמעת. אגב, זה יכול

ד. אלעזר:

להיות שיקול לגיטימי, אבל הוא לא אמר לי את זה

ולא שקלנו את זה יחד.

לנדבי:

אם אני זוכר נכון את עדותו של אלוף גונן הוא אמר

שמטרה ההזמנה השניה אליך היתה לדבר על

תכניות החקפיות. והעניין הזה של הפריסה ביום שבת זה ככה יצא, ככה אני מפרש

את עדותו, זה יצא כנושא משני בעצמו. האם זה ככה?

ד. אלעזר: יכול להיות שמבחינת הזמן שהחלק על הנושאים השונים, יכול להיות שהיחס כמה דיברנו על זה וכמה דיברנו על זה - אנחנו בסך הכל השיחה בינינו בשבת היא שיחה בסדר גודל של עשרים וחמש דקות.

לנדוי: שש רישום של השיחה הזו?

ד. אלעזר: אין רישום של השיחה הזו. יש רק שלוש-ארבע שורות שהרל"ש רשם. הוא כתב: "היתה בדיקת חכניות, דיווח מצב, הערב בלימה, מחר...". יש כמה שורות שאתה שואל אקריא, אבל השיחה הזו לא מפורטת. היא רק רשומה ארבע שורות על מה דיברנו. היות ודיברנו על מספר חכנונים התקפיים, ורק על הפריסה בהחלה. אז זה נכון שדיברנו גם על תכנונים התקפיים אבל בהחלט התחלנו מהפריסה, התחלנו מהערב.

לנדוי: אני רוצה לחזור עוד על השאלה של פרופ' יריך - כאשר הוא אמר לך בפגישה הראשונה - חסיבה אחת קדימה שתים אחורה - אז ברור היה שזה לא בהחלט לתכניה. אאם זה לא היה צריך, אנו מדברים על נורות אדומות - האם זה לא היה צריך להדליק אצלך נורה אדומה שאם הוא ישאיר את זה ככה אנחנו איננו במצב הנכון. בעיקר שהיתה פה הפתעה ולכן צריך עוד כפל כפליים לחשוב איך אנחנו ערוכים בקו ההתנגשות?

ד. אלעזר: אני רוצה להעיר פה עוד דבר: כשאומרים - אחת קדימה ושתיים אחורה - השאלה היא גם שאלת המיקום. מה שקרה בפועל בהיערכות פיקוד דרום הוא לא רק היערכות של אחת קדימה ושתיים אחורה. אגב, יכולה להיות היערכות אחת קדימה ושתיים אחורה טובה מאוד במצב הזה. השאלה היא איפה השתיים שאחורה. כלומר, אפשר לומר שחסיבה אחת פרוסה קדימה ושתיים שאחורה זה - אחת במיצרים 401 שהלכה למיצרים והיא מאחור הסנקים הקדמיים שבמעוזים. אבל היא נמצאת אחורה במרתק של עשר דקות או רבע שעה מהחעלה. כמו כן

התטיבה של בית הספר גם היא יכולה להיות במרכז הגזרה במרחק של דבע שעה מהתעלה. כלומר, גם אחת קדימה ושתיים אחורה כמבנה הוא עדיין לא מדליק נורית שפה יש חוסר כווננות וחוסר פריסה. הדבר החמור שקרה כאן הוא הפריסה ~~האחורית~~ - האחורית הרחוקה מאוד. וזה מה שהיה מדליק את הנורה האדומה שפה הסנקים לא בכוונות לקרב.

ידין: אבל בכל זאת השאלה, אני רוצה להכין,

אם לא חשבתם על זה, אז לא חשבתם על זה,

אבל אם חשבתם - יכול להיות ויכוח בהחלט מעניין מאוד לעתיד מה יותר טוב או מה היה יכול להיות טוב - הטיבה קדימה ושתיים מאחור או שתיים קדימה ואת מאחור. יש לכאן ולכאן.

אבל לפי כל המסמכים שאנחנו ראינו מטעם המטה

הכללי, מטעם הפיקוד, מטעם האוגדה, עד למעשה כמעט היום האחרון - כל התכניות

האופרטיביות שלפיקוד הדרום בנויות על שתיים קדימה, ואפילו לא סחם שתיים

קדימה, אלא שתיים בשילוב דים מסובך שאחת באה במקום השניה והשניה בולכת

לאמצע, וגודד מאחור וכו' וכו'. לא מדובר שם על ההיערכות הזו שאחה אומר

עכשיו, ושאי/אומר שהיא לא טובה, לא מדובר בכלל על היערכות כזו.

האם יתכן שביום פקודה כשכא סוף סוף המצב שצריך להפעיל את גיר או את חול

או שובך יונים, כשאומר אלוף פיקוד כפי שהוא אומר שהוא ערוך, שזה בדיוק הפוך

מהתפיסה שעליה דנים כל הזמן, שזה לא מעורר תמיהה? כי זה לא תואל אף פעם,

זה לא דובר על זה אף פעם, לא דנו על זה אף פעם. כל הפקודות הן הפוכות ?

אחרי כן א.ד.

ד. אלעזר: ההיערכות של שובך-יונים היא: שתיים קדימה ואחת אחורה.

ואני חושב שזוהי אצאגה היערכות נכונה. לא במקרה זוהי

ההיערכות שנקבעה. היא ההיערכות הנכונה. לפני שובך-יונים טבעו להחזיק שתיים אחורה. (ידין: "אשור") כך שב"אשור" זה לביטימי.

מעבר מ"אשור" ל"שובך יונים" הוא על-ידי שליחת שתי החטיבות

קדימה. הוא על-ידי קידום שתי החטיבות העורפיות קדימה. אחת לגמרי קדימה,

ואחת קידום שלה. האחת היתה - ואינני רוצה להסתכל כרגע במיקום שלה - אבל גם היא היתה צריכה לדלג קצת קדימה.

ידין: מבחינת הפריסה - הכוונה היא לאחת.

אלעזר: האחת - לקו הקדמי. 401 - לקו הקדמי.

כשהוא היה אצלי בשבת בבוקר, הוא היה עדיין בהיערכות "אשור".

ואז היה ברור שהוא צריך להתפרס ולהתארגן, כשהוא בינתיים באחת קדימה ושתיים אחורה, והוא ישלח את השתיים קדימה. אני עוד לא יודע בדיוק את הפריסה שלו בבוקר.

אבל אני בפירוש יודע בבוקר שהוא הולך לפרוס, והוא יחזור אלי עם תכנית מדוייקת.

ידין: חסלח לי שאני מקשה עליך בנקודה זו. זו בעיה שאותנו

מעסיקה כבר הרבה זמן. עצם העובדה שאנו שואלים, מוכיחה

שלא הגענו עדיין לשורש העניין, וכל תשובה אולי תעזור לנו.

יש למעשה שתי אפשרויות: "אשור" ו"שובך יונים", כמובן

שיכולים להיות וריאציות, גדוד זו קצת ימינה, זו קצת שמאלה. אבל מבחינת השיחה

בין אלוף פיקוד לבין ראש המטה הכללי בעקרון יש פה למעשה שתי אפשרויות:

"אשור" - שכבר יצאה הפקודה, או "שובך יונים" שצריכה לצאת פקודה. יכול מאד

להיות שאם אתה שואל את אלוף הפיקוד בבוקר: למה אתה לא עובר ל"שובך יונים",

הוא יכול להגיד לך: שמע, אני אצא רק עכשיו באחי, אני צריך להתייעץ עם המטה.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אחה"צ

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

אבל בעצם בשביל לתת לך את החשובה, אם הוא - לא "אס", אני מבין שזה מובן מאליו, אבל נניח שאם הוא צריך לתת לך את החשובה; - בשביל מה צריך ביום כזה לקרוא אותו, לא מספיק בטלפון להגיד: כן, שובך-יונים, החלטתי לפני שלוש שעות, ושלוש על ישראל. מדוע בעצם צריך היה להביא אותו כדי לדעת אם הוא עובר ל"שובך יונים"?

ד. אלעזר: אני רוצה להסביר, זוהי שאלה נכונה מאד, והיא נובעת מהכרל אחד שבין הניתוח הרטרואקטיבי לעבודה המעשית באותם ימים. אני למשל אקח דוגמה מהחזית השנייה, ששם בכלל לא מתעוררת בעיה, שם היו ערוכים בסדר. אני עם אלוף חופי, למשל, לא דיברתי במונחים של חכנון אופרטיבי. כי מה קרה? הקוד של חכנון אופרטיבי זהו המודל. אבל כאשר אנחנו מגיעים ליום הקרב, אני לא שואל את אלוף חופי. אילו הוא לא היה אצלי, אילו לא נפגשנו, יכול להיות שכטלפון הייתי מסתפק בזה שהוא יגיד לי את הקוד של החכנון האופרטיבי. ברגע שאנו נפגשים, השאלה היא כבר לא הקוד של החכנון האופרטיבי, השאלה היא: איך אחת ערוך. למשל, עם אלוף חופי לא השתמשתי במונחים, לא של "גיר" ולא של "חול ים". לא חזרנו על המונחים האלה. אלא מה עשינו? בדקנו היערכות קונקרטיה. אני בכוונה מביא את השיחה עם אלוף חופי, כי שם זה לא מוטל בספק. כאשר אלוף חופי בא אלי הוא אומר לי: אני עם 188 קדימה, וחטיבה 7 מאחור. כלומר, הוא איננו אומר לי: אני ב"גיר" מתוקן, או ב"חול ים" כזה או אחר.

יש עוד דבר: השיחה מתנהלת בכלל על מפה. אצלי בחדר תלויה מפה. הוא בא עם מפה. איננו מזדקקים לטרמינולוגיה של קוד החכנון המבצעי. לכן באמת אין פה מלה של היערכות "אשור", או היערכות "שובך יונים". על מפה הוא מצביע ואומר: אני כך, ואני כך.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג אה"צ

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

ידין:

האם לא יותר הגיוני - ונדמה לי שזה מה שהחכוונת, אם אני מנסה להכניס את עצמי לנעליים שלך באותו בוקר - האם לא יותר הגיוני שאתה באמת רוצה אותו בשבת בצהריים לא בשביל שובך-יונים, אלא בשביל בן-חיל וצפניה.. כמך שאתה אמרת: אחרי שבת בבוקר, אתה חושב שבדרג שלך, בתפקיד שלך, מה שאתה יכול להשפיע זה מה שיקרה בעוד יום, בעוד יום. ואלה הם באמת חכמונים לא סתם לפי קודים, כי זה בהחלט תלוי בלוח הזמנים. ושבעצם לא קראת אותו בשביל שובך-יונים.

ד. אלעזר:

אני אמרתי: קשה לקבוע את חלוקת הנושאים שדיברנו. אני קראתי לו, כי מתחילה מלחמה.

ידין:

אני מנסה להיות במצבך. אילו הבעיה היחידה שהיתה לך אחרי שבת בבוקר זה לדעת אם אלוף גונן יהיה עם אחד קדימה, או יהיה בשובך-יונים - אני חושב שלא היית קורא אותו. אני מנסה להבין למה קראת אותו. כי אני חושב שגם אתו וגם עם אלוף חופי רצית לדבר על ההמשך בעיקר, כי זה לא עושים בטלפון, וזה לא הולך לפי מודלים, זה כבר תלוי בלוח זמנים ולפי הצטברות הכוחות בנתון המסוים, בזמן ששובך-יונים לא קשור לא עם הצטברות הכוחות, לא קשור עם כלום. זהו כוח סדיר.

ד. אלעזר:

אני בהחלט קראתי לו גם בשביל לדבר על חכמונים התקפיים. שוב, לצערי השיחה עם אלוף חופי רשומה. זה פשוט פונקציה של כמה פעמים הרל"ש יוצא החוצה ונכנס. השיחה עם אלוף חופי רשומה קצת ביחר פירוט. ולמרות שעם אלוף חופי היה לי בבוקר סיכום על הפריסה שלו, כאשר אלוף חופי בא אלי בצהריים - ויש אגף לי מה רישום יותר גדול - יש לי כל הפירוט. אנו מדברים עוד פעם: יש לו 11 סוללות, איפה בדיוק הסוללות שלו, ואיפה בדיוק חסיבה 7,

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אה"צ

הער: רב־אלוף ד. אלעזר

שמה קורה כמוצבים. אני יודע שאני הולך בערב לקרב. אני מחרשח עם המפקדים. אני בהחלט עובר אחס על כל מה שצפוי לנו. צפוי לנו שיהיה קרב בלימה הלילה, אז איך זה יהיה, ואני עוד אומר לאחד או לשני, או לשניהם: חעשה הכי טוב שאפשר, אצאצא וחשתדל שזה יהיה במינימום של אבידות, ואני עוד פעם רואה איך הוא ערוך ומה הוא עושה, ומה יהיה מחר, ומה יהיה מחרתיים. אני בהחלט עושה את הדבר הכולל.

ידין: (עם אלוף חופי.) עם שניהם.

ידין: גם עם גונן נכנסת לכל חטיבה.

ד. אלעזר: עם שניהם, לפי אותה שיטה. עם שניהם אני סוקר את מה שיהיה בערב. ולא היחה לי סיבה שלא לסקור עם אחד מהם.

ההיערכות ברמת-הגולן היא יותר פשוטה מאשר בתעלה, ואני

כבר הבנתי פעם אחת. זה בסך-הכל חטיבה 188 קדימה, ו-7 מאחור. הבנתי. אבל הולך להיות קרב.

מה שאני מנסה להדגיש, - שאולי יהיה יותר קל להכין בפסיכולוגיה

של היום - הוא שכאשר מחחיל קרב בערב, אחת נפגש עם מפקדי המשנה שלך קודם, אחת

מרחף אתם על כל מה אצאצא שיהיה. לא יכול לקרות לי שאני אעבור אתו ואומר:

רגע, בלימה - בלמנו כבר. בוא נראה מה יהיה מחר. אני יודע מה מצפה לי בכלימה.

אני אמרתי בבוקר לראש הממשלה, שזה יהיה קרב קשה. אני יודע שאין לי פתיחה אווירית.

אינני מתעלם מזה. אני עובר עם אחד ועם שני - אני סוקר עם שני האלופים האלה

אח הקרב הצפוי. אני אצא עובר על בלימה, היערכות, מחר, מחרתיים, יום ב', יום ג'.

אני עובר אתם על כך. זה דבר ראשון.

דבר שני שאני רוצה לומר, זה מידת הפירוט. אחרי ככלות הכל,

זהו קרב פיקודי. אינני מדיז לו את הפלוגות ואת הגדודים. אני לא נכנסתי בדיוק,

אבל רציתי לדעת מהי ההיערכות, ואת ההיערכות הזו קיבלתי בצהריים.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אה"צ

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

דיו"ר אגרנט: אתה קיבלת היערכות של שובך-יונים.

ד. אלעזר: אני קיבלתי ממנו בצהרים תשובה שהוא יהיה ערוך היערכות של שובך-יונים.

ידין: אני מנסה שוב, כדי שתביין, לשחזר אולי זה יזכיר משהו שאולי נשכח ממך או מכל אחד אחר. סוף-סוף באותו רגע אף אחד לא חשב מה יהיה.

האם יכול להיות - אני עוד אשאל את אלוף גונן פעם נוספת, כאשר יהיה כאן - שבאמת בצהרים, או אפילו לפני זה - כי הוא טוען שכבר בעשר הוא נתן הוראות כאלה, אין זה סימוכין דרך-אגב ביומנים, אבל לא משנה, בשיחה בעל-פה - שבאמת הוא חשב, וגם אמר לך, שלקראת המלחמה, לקראת הערב, הוא יהיה ערוך עם שובך-יונים. הוא נתן הוראות להיות מוכנים, אבל את ההוראה לכיצוע, את ההוראה לנוע לחטיבה 401, הוא עוד שומר לעצמו, הוא יחליט, כדי לא לעשות זאת מייד. אינני יודע איזה שיקולים היו לו, הוא מסר לנו את ~~השיקולים~~. יכול להיות שהוא לא אמר לך אותם, אבל זה יכול להיות. אני יכול לדבר עם אלברט, לדוגמה, אנחנו נייערך למלחמה הזו בשובך-יונים. אתה חעשה את כל ההכנות, אתה צריך להיות מוכן לדבר הזה, כי יכול להיות שאני אחליט שעד חמש או עד ארבע ניכנס; אבל את ההוראה הסופית אני שומר לעצמי. יכול להיות שהוא עוד חושב באותו הזמן, הוא עוד לא יודע אם כן תהיה מוכנה מונעת או לא תהיה. הוא שמע ממך בכוקר שיכולה להיות מכה מונעת. אתה אומר שנסיח לתמרן אולי לדחוק עד שעה אחת. אגא זהו הכדל גדול; אם יש מכה מונעת - יכול להיות שהוא לא רוצה לשלוח את החטיבות לפני זה, כבר להתריע, וכבר לדרדר. הוא שומר לעצמו את הזכות לתת את הזכות לחת את הצו הסופי לחנועה.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אה"צ

העד: רב-אלוף ד. אלעזר
(ידין - המשך:)

כאשר הוא יחליט שהגיע הזמן. יכול להיות דבר כזה בשיחה ביניכם, מין שיקול
כזה.

ג. אלעזר: תיאורטית יכול להיות.

ידין: לא.

ד. אלעזר: אחת שואל אותי אם זה היה. זה לא היה.

לנדוי: גם לי יש שאלה באותו נושא. אני אצא חוזר לקד"ם

שעליו אנו מדברים, בשעה 11.00. אתה אומר: שתי חטיבות

תהינה מרוכזות מוכנות להחלטה המפקד לשלוח טנקים. זוהי היערכות מסוימת

שאחא כאילו לפני שר הבטחון, הממונה עליך, אתה כאילו נותן את הגושפנקה שלך

למשולש הזה, שזוהי היערכות טובה לאותו יום שבו נפתחת המלחמה. האם יותר

אחרי שנודע לך - לפי עדותך, מאלוף הפיקוד שחל שינוי יסודי

בהיערכות הזאת, האם אתה דיווחת על כך לשר הבטחון פשוט כדי לבחון את הגירסה

הזו?

ד. אלעזר: הצגת התכנונים האופרטיביים לשר הבטחון, באותו קד"ם

עם שר הבטחון, היא לא הצגה מפורטת. היא תמונה כללית.

וגם בתכנונים אחרים אני על כל פיקוד אומר כמה משפטים. אני הייתי יכול לומר,

שאלו אני הגעתי בכוקר למסקנה שכדאי לנו לבלום את ההתקפה המצרית עם חטיבת

אחת קדימה ושתיים מאחור - זה היה לגיטימי.

לנדוי: טוב. אולי זה היה?

ד. אלעזר: זה לא היה. זה היה לגיטימי. יכולתי לקום בכוקר, לומר:

המצרית הפתיעו אותנו, שובך-יונים לא מספיק מוכן, אינני

רוצה לגלות תנועות. אז ההיערכות הזאת של אחת קדימה ושתיים מאחור - זוהי

ההיערכות היחידה טובה. זה לגיטימי. אילו חשבתי כך, הייתי אומר זאת לאלוף

גונן, והיינו מסכמים את זה בצאריס, והיינו מחליטים אם זה הצליח או לא

5306

אד

30 - 27 -

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אחה"צ

הערד: רב אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר (המשך):

הצליח. ועוכדה, מה שהיה - היה לא זה ולא זה. וזו ודאי לא חיתה היערכות סלבה.

אחרי-כן מי.

לפני כן - אד

שעת החקירה - 17.2.1974

מ.י.

ישיבה צ"ג - אחה"צ

הער: ראש המטה הכללי רב-אלוף ד. אלעזרלנדוי:

מה שהיה - היה מה שאמרת פה, בשעה 11.00.

ד. אלעזר:

לא. אני מכתובן מה שהיה בשעה 2 זה שבכלל החטיבה

עוד היתה מאחור, היא עוד היתה בכיר תמדה. אז זו

יכלה להיות גישה לגיטימית, פתרון טקטי, כן מוצלח או לא מוצלח, אבל זה יכול היה להיות שיקול.

עכשיו, כשאני נפגשתי עם אלוף פיקוד דרום בשעת הצהריים,

לא זה היה הסיכום בינינו. הסיכום בינינו היה שאנחנו כן נערכים ל"שובך יוניס".

והוא, כשהוא היה אצלי, הוא כבר דיברא אתי בנוסח שזה מה ש...

אני לא יכול היום לשחזר, כי אין לי רישום, ואני אעשה עוול לו ולעצמי אם

אני אגיד שהוא עכשיו תוך היערכות או הוא כבר נערך או הוא ייערך. אני לא

יכול לומר את זה. אבל כשאני דיברתי אתו, ואנחנו מדברים על היערכות, אני

לוקח את ההיערכות כנתון שהיה לי כשהיפתח האש. אז בהחלט יכול היה להיות

פתרון לגיטימי, אחת קדימה ושתיים אחורה. מה שאני טוען הוא שלא זה מה

שאנחנו סיכמנו בצהריים.

לנדוי:

עזה לא נושא שעליך אתה צריך לעדכן את שר הבטחון, איך

אנחנו ערוכים בחזית התעלה כשאנחנו עומדים בפני צלחה

רבתי של הצבא המצרי?

ד. אלעזר:

לא. אם נעבור אחר כך, תוך כדי המלחמה - אני מעדכן

את שר הבטחון בעיקר בגעיות האופרטיביות ובדברים כלליים,

אבל משום מקרה לא שר הבטחון נכנס, ולא אני עידכנתי אותו, בהיערכות מדוייקת

של כוחות. מה שאתה אומר לי עכשיו זה מעבר לרמת הפירוט שביני ובין שר הבטחון.

לנדוי:

אני מבין שתוך כדי הלחימה זה גם פשוט לא ניתן. אבל

מהלכי הפתיחה, כשהכל עוד חסית שקט. אינני יודע, אינני

איש צבא.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

מ.י.

הערות: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרד. אלעזר:

אני פשוט רציני להציף ולראות, למשל, אני לא בטוח

האם בכלל על פיקוד צפון אא"ר דינחתי לו על היערכות.

ברשותכם אני רוצה להציף רגע. אני למשל חושב שעל פיקוד צפון הוא לא התעניין

בהיערכות בכלל. כך שבזה אני רוצה להראות שזה לא מידת הפירוט.

לנדוי:

כשכל הקונצפציה היא שהקרב ייערך על קו המים, וברור

מראש - וזה נאמר - שחטיבה איננה מספיקה לבליסמה על

קו המים, אז אני חושב שבכל זאת זה היה צריך להיות נושא די קריטי.

יריין:

אני עכשיו שמת לב - שכחתי מקודם: התשובה שלך על

חטיבה קדימה ושתיים אחורה באת בעצם בתשובה לשאלה של

שר הכתרון (בסוף העמוד הקודם). כאשר שר הכתרון אומר: ...

ד. אלעזר:

באיזה עמוד?

יריין:

בסוף עמוד 2. אחרי שאש אמ"ן מספר את מה שהמצרים

יעשו, שהם יירדו לתעלה, יקמו ציוד גישור וינסו

לחצות עם סירות, ויעברו בגשרים, וינחתו עם הליקופטרים, ואת שארם-אל-שייך

יפציצו וכו' - שאל שר הכתרון: האם באותו זמן אנו מקדמים טנקים לתעלה, או

שאנו מחכים עד שיקמו הגשרים? על זה התשובה שלך: יהיו לנו למטה שלוש חטיבות,

חטיבה אחת פרנסה בקו, שתי חטיבות מרוכזות ומוכנות ל...
כלומר פה זו כבר תשובה לקונצפציה.ד. אלעזר:קשה לי הימים לשחזר מתוך זה. לא היחה קונצפציה...
יריין:לא שלף היחה קונצפציה...
ד. אלעזר:

לא לך. לי לא היחה. אני אגב הימים הבאתי בט את

הקד"מים של "כחול לבן". אין לי אף פעם אחת במשך

השנה האחרונה שאני העליתי, על דעתי קונצפציה של אחת קדימה ושתיים אחורה. אף

ס.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

העו: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

פעם לא אמרת דבר כזה; אף פעם לא חשבת דבר כזה. בשום קר"ם, בשום דיון, בשום הזדמנות, אין בן-אדם ששמע אותי אומר דעיון כזה של אחת קדימה ושתיים אחורה.

ידין: לכן שאלתי.

ד. אלעזר: עכשיו, מאד יכול להיות פה, יכול להישא שפה, אני נחקל פה בהתבטאת שפה היא לא כל כך טובנת. כי אני

אומר: "אחת פרוסה לכל האורך, שתי חטיבות מרוכזות ומוכנות להחלטת המפקד לשלוח טנקים". אז אינני יודע, יכול להיות שיש לי פה ציטוט לא מוצלח. כי שתי החטיבות האחרות, גם זו של 401 שורדת למטה, היא יותר מרוכזת מחטיבה 14. אז אינני יודע...

ידין: - - -

ד. אלעזר: היא יותר מרוכזת. כי היא לפחות שורדת בציר אחד.

ידין: לא לאחר הפריסה.

ד. אלעזר: לא, לאחר הפריסה. אבל היא שורדת בציר אחד,

ואחר כך מתפרסת. אז יכול להיות שפה, תוך כדי השיחה,

אני אף שהוא אולי הראיתי על מפה מה בדיוק קורה אחס. מה שאני מנסה לומר

זה שזו לא יכולה להיות אינדקסיה לחפיסת היערכות שאני לא מכיר אותה, אף

פעם לא סיכמת אותה ואף פעם לא רצית בה.

נבנצל: לא הבנתי דבר אחד. אחת אומר: היא מקודם מרוכזת ורק

אחר כך נפרסת. אבל מתוך תפיסה שב-6 רק מתחילה המלחמה,

המקודם והמאוחר בעצם איננו משחק תפקיד. מה שחשוב זהה השעה שבה מתחילה

המלחמה, ואז היא כבר פרוסה. אז אין שוני בין...

ד. אלעזר: לא, אני מתכוון פשוט פרוסה בשעה שאת קטן מאשר חטיבה

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

העדות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

14. כי חטיבה 14 פרזסה לאורך כל התעלה, ופראש הייתה. זאת מתפרסת בגזרה שלה. אבל אינני יכול לשחזר את זה. אני רק רוצה לומר שההחבטאות הזאת לא באה להצביע על קונצפציה, כי בשום הזדמנות לא סיכמתי אותה. ניש לי הרבה מסד קד"מים על פיקוד ורום, יש לי הרבה מאד תרגילים על פיקוד ורום. אני סיכמתי את "שובך יוניים" בקיץ, ואני סיכמתי אחו כצהרנים על "שובך יוניים". כך שההחבטאות הזאת לא באה ~~ללמאצא~~ לאמה שום קונצפציה של אחת קדימה ושתים אחורה.

לסקוב:

יש לי שתי שאלות בקונטקסט הזה של הדברים. התמונה פחות או יותר ברורה בדיסק לפי אמ"ן, לפי החומר שאמ"ן סיפק, מה יהיו הממצאים של המצרים ואיך הדבר הזה ייעשה. ניש אלופי חדש צ בפיקוד. לפי דבריו לא ניסה, לא תירגל, לא בדק, לא נכנס לנושא של התכנון שישגן בתוך הפיקוד, פרט לתכנון של הצליחה, ששם הוא נכנס בפירוט גדול, עד כדי מיקום גשר הגלילים כדי שיהיה מוכן. האם בריון שהיה לא עלו שאלות כמו: ~~אצאצא~~ איך תעשה מיתקפת נגד? האם לא היו שאלות של: שעת השי"ן היא 18.00; האם נתת את דעתך על עמדות יום ועמדות לילה? בכל זאת זה שונה איך שהפעולה חיה. זכור לך משהו משני אלה?

ד. אלעזר:

אינני חושב שריברתי אתו על עמדות יום או עמדות לילה.

לסקוב:

התקפות הנגד כחלק מהבליסמה?

ד. אלעזר:

על התקפות נגד דיברתי אחו. דיברתי אחו על "צפניה"...

לסקוב:

קצפניה" זה כבר צליחה.

ד. אלעזר:

"צפניה" זה כבר צליחה למחרת. לא דיברתי אתו על

התקפות הנגד באוחו יום, כי לא ראיתי התקפות נגד, אלא

מקומיות. כלומר בהיערכות של 252, כשהיא ערוכה עם שתי חטיבות קדימה ואחת

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אה"צ

.י.מ.

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

אחריה - אז זה להתקפות נגד מקומיות, וראי לא להתקפת נגד פיקודית.

היו"ר אגרנט: בתחום אותו לילה?

ד. אלעזר: בתחום אותו לילה, גם בתחום הכלימה של למחרת. כי

בסך הכל יש למטה אוגדה אחת. אם שתי חטיבות פרנסות,

ואם חטיבה אחת מרוכזת מאחורי - אז יכולות להיות מכסימים התקפות נגד חטיביות.

איפה הן תחיינה - זה שאלה של התפתחות הקרב. אנחנו לא...

אני גם רוצה להגיד עוד דבר: השבת הזאת היא שבת צפופה מאד. היא שבת שאני

מדבר 20 דקות עם זה ו-20 דקות עם זה, אני יורד ל"כור", יש לי קר"ם אחד וקר"ם

שני. זה שבת של קצב מחיר מאד. ואנחנו לא ישבנו בנימותא ועשינו משחק מלחמה.

כלומר, אני כן דיברתי לו על ההיערכות שלך ועל פירוטי חכמות. אני כן דיברתי

אתו על מעבר לתכנונים התקפיים. כי טוב, כפי שאפשר יהיה לראות מהקר"מים של

"כחול לבן", אני האמנתי בצורך - כדי לנצח במלחמה הזאת - האמנתי בצורך שיהיו

לנו מיתקפות מעבר לתעלה. זאת אגב, אבקר"ם של "כחול לבן" הם לנו דיון גדול על

המלחמה נגד מצרים, ובאותה הזדמנות אני אומר שכדי לנצח במלחמה אנחנו חייבים

לחצות את התעלה. כי אי אפשר יהיה להכריע את הצבא המצרי בלי זה. אי אפשר

יהיה להגיע לנצחון בלי זה. כך שבהחלט נכון שאני נותן את דעתי בשבת הזאת,

בצהריים כבר למחשבות שצריך יהיה להגיע לצלחת תעלה. ואם ישבנו 25 דקות,

אני לא יכול לומר היום האם דיברנו 10 או 15 דקות על המהלכים שיהיו. אבל

דיברנו על זה. דיברנו על החכמות. כי אני גם רואה את תפקידי להתחיל

להנחות לימים הבאים, ולא רק ללילה הקרוב. אאם, ובאיזו מידה פירוט נכנסנו -

אני נני יכול לשחזר עכשיו.

ועדת החקירה - 17.2.74

ס.י.

ישיבה צ"ג - אחה"צ

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרלסקוב:

כשאני שאלתי את האלוף גונן בנקודה הזאת, הוא אמר שהדעה הייתה - אינני יודע באיזון מידה זה באמת מכוסס מה שהוא אמר - שהתקפות המצרים שיעברו לצד השני ינפנפו על-ידי הכוחות שילכו לעשות את "צפניה". האם הרגשת חלך רוח כזה בקשר לאיך מנפנפים את הכוחות המצריים שיעברו לצד השני? כי הוא אלוף פיקוד טרי, עוד לא "מבושל".

ד. אלעזר: אני לא חושב שלא הוא ולא אני חשבנו ש"צפניה"...

"צפניה" זה מבצע קטן יחסי.

לסקוב:

הבעיה שלי היא לא "צפניה", אלא שתוך כדי מעבר ל"צפניה" או ל"בן חיל" ינפנפו אותם לצד השני. כלומר הערכת הכוח שעבר לצד השני, ואיך לטפל בו, כמובן חלק מהבלימה, ואם הם יצליחו. אם הכוח שילך ל"צפניה", הוא גם יוכל לנפנף אותם, או "בן חיל", או מי שיעבור לצד השני.

ד. אלעזר: "צפניה" עצמו - אם אני אציג את חכמיה "צפניה" - ...

לסקוב: ברור לנו מה זה "צפניה".

ד. אלעזר: ... אז מ"צפניה" אי אפשר לחשוב ש"צפניה" ינפנף.

כי "צפניה" זה השתלטות על התעלה בקטע הצפוני שלה, כשמשי צדי התעלה ביצות גדולות. השפעת "צפניה" על מה שיקרה לאורך התעלה למטה - היא לא יכולה... אם אנחנו חוצים ב"צפניה", זה לא יכול להשפיע על-יד סואץ.

לסקוב:

השאלה השניה: ייתכן ואני חוזר על חלק ממה ששאלתי קודם. אתה יש לך התראה ב-4.30. אתה רואה לפניך יום שהזמן שלך יעמוד במינספי בלתי רגיל. "שובך יונים" מתורגל. אחת ב-4.30 מתריע את מפקד חיל האוויר ואתה מדבר איתו על חכמיה של מנע. מה מנע ממך מלהגיד

פ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

תעוד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

לפיקוד דרום: "שובך יוניס", כי הרי אתה יודע שזו התכנית שאתה בלאף הכי
אישרת למצבים האלה, לפי נתונים שיש לך, שעת שי"ן כזאת וכזאת, בהזדמנות
הראשונה חבוא אליו למעלה ונקשור זנבות אם יש איזה דברים, ואני רוצה להנחות
אותך בכמה דברים.

אחרי כן רשמה א.א.

לסקוב:

מפקד חיל אוויר שהוא על ידך, הלך סלפון. הוא שהוא
הכי רחוק, גם ביחס לפיקוד צפון הוא הכי רחוק, יש שלב
שהוא בא עם חטיבה אחת קדימה, ואתה אומר שניחנה הוראה, והפיקוד לא בדיוק
נתן הוראה לשובך- יונים - מה השוני? נדמה לי שגם נוהל הקרב הולך בצורה כזאת.
ד. אלעזר: אני רוצה להגיד כך, היום אחרי המלחמה אני יודע
ששובך-יונים זוהי נקודה קריטית. באותו בוקר שובך-יונים אצלי איננו נקודה
קריטית. יש לי המון נקודות הרבה יותר מדאיגות משובך יונים. מה יש לי באותו בוקר?
מה מדאיג אותי? מדאיגה אותי החקפה מונעת של חיל אוויר, אם אני יכול להשיג אותה,
זוהי מדבר משמעותי. שניה, מדאיג אותי נוהל קרב מהיר. יש פה שינויי נתונים.
מה אני רוצה להשיג? וזה החלטה במיטה. מעירים אותי במיטה, ואני חושב מהן הפעולות
שאני צריך לעשות. דבר ראשון, אני מדבר עם מפקד חיל אוויר, מסכם אתו החקפה מונעת. ~~א~~
דבר שני שאני חושב, היות וזה יום כיפורים ואני יודע שגם אלוף פיקוד צפון
גם אלוף פיקוד דרום וגם קציני המטה שלי גרים בסכיבה, אני חושב לכנס אותם
הכי מהר. אני מדבר עם ^{מפקד} חיל אוויר, ואני אומר לראש הלשכה לכנס אח כולם למשרד
שלי. אני הזמנתי אותם בבוקר, אבל באמצע נכנסתי לשר הכסחון. בבוקר אמרתי
שיבואו אלי למשרד, כי אני כבר נתון בזה שצריך יהיה לגייס מילואים ולהעריך
למלחמה. יש המון דברים. אני טחפש לעצמי בבוקר את נוהל הקרב הכי מהיר, להפגיש
את האנשים, לשמוע את הכעיות ולתת פקודות. אני לא הייתי ער לזה בבוקר - ואני
נותן שוב דוגמה מפקוד צפון, אלוף פיקוד צפון לא היה זקוק לסלפון שלי
בבוקר, הוא בא בבוקר, הציג פרישה. כי את הפרישה בפיקוד אני רואה כבעיה
פיקודית, אני צריך לשמוע איך היא עשויה. אבל בבוקר זה לא נראה לי הדבר
הראשון שאני צריך להגיד לו.

היו"ר אגרנט:

תרשה לי להסריד אותך בשאלה נוספת בנושא זה.
בקשר עם האימרה שלך בשעה 11 בקד"ס עם שר הכסחון,
האימרה שציטטו אותה קודם, על שתיים מאחור ואתה קדימה. אני רואה שזה בא
בעקבות דברי ראש אמ"ן ביחס לגשרים, שלא ידעו כמה גשרים, איפה הגשרים.
אחרי זה באה השאלה של שר הכסחון. אם נשאלה השאלה וענייה על זה, אקרא את התשובה.

שר הבטחון שאל אם באותו זמן אנחנו מקדמים סנקים להעלה או שאנחנו מחכים עד שיקומו הגשרים. ואז באה החשובה שלך. האם בקשר עם זה אחה אומר: "טוב, יהיו לנו שלוש חטיבות למטה, אחת פרושה לכל אורך החעלה, בכל מקום יהיו קצת סנקים לענות לכל אפשרות, 2 חטיבות יהיו מרוכזות ומוכנות להחלטת המפקד לשלוח סנקים." כלומר, נדע איפה הגזר, ואז נחליט איפה לשלוח את שתי החטיבות האחוריות. אני מכין שכבר עניית על זה, אבל אני לא שמעתי. רצייתי רק לדעת אם חשובה זו באה בהקשר לכך שלא ידוע בדיוק כמה גשרים, איפה גשרים.

ד. אלעזר: חשובה זו לא קשורה לגשרים. באיזה שהוא שלב מאוחר

יותר, אני לא זוכר אם זה ביום הזה, נדמה לי שזה

היה ביום ראשון, אמ"ן מדבר על 3 עד 5 גשרים, ואני באותה הזדמנות אומר לאלוף דרום שמהחטיבות האלה שהיו לו - אם אינני טועה, אני שוב משתמש במונח הזה: מזו שהייתה לך פרושה ושתיים מרוכזות, תנסה לבנות 4 צוותים חטיבתיים מול המאמצים העיקריים. כלומר, רק בשלב יותר מאוחר של המלחמה, כשאני חושב שאולי יהיו מאמצים יותר בולטים של האויב, אפשר יהיה לרכז מולם מאמצים חטיבתיים.

היו"ר אגרנט: אגב, חשובה זו לא באה בקשר לדברי אמ"ן על נושא

הגשרים?

ד. אלעזר: היא לא קשורה לנושא הגשרים. היא מבוססת על מצב שהיה

עד אותו רגע, אגב, קשה לי מאד לנחח היום משפט שאמרת

לפני ארבעה חודשים. אני לא יכול לדקדק. אבל יש פה גם החבטאות. החלטת המפקד לשלוח סנקים קדימה. אני לא אומר. החלטת אלוף פיקוד לשלוח חטיבה קדימה, או החלטת מפקד אוגדה לשלוח חטיבה קדימה. זה ניסוח שיכול בהחלט להתפרש כתפישה, שאני רוצה להכנס למלחמה עם שתי חטיבות קדימה, אם כי שאני אומר לשלוח סנקים קדימה, אני מסביר לו, למרות שזה כתוב בלשון עתיד, אני מסביר לו את המצב שהיה לנו, אבל בפירוש לא תכנון או פרטיבי.

היו"ר אגרנט: אחה יכול לעבור לנושא הבא.

ד. אלעזר:

כבר התייחסתי לפגישה עם אלוף פיקוד דרום בשעה

12.20. וכפי שאמרתי, רשומה רק בראשי פרקים. כתוב

"דיווח המצב, פרוט התכניות". בסכום הכרוך כחוב: "הערב בלימה, פחר יום א' -

צפניה, יום ב' - בן חיל, יום ג' - חתול מידבר". אני רוצה להגיד שאלהלא

פקודות, כלומר לא סיכמתי אתו על ביצוע, אלא בנינו לעצמנו אפשרויות.

היו"ר אגרנט:

אפשר יהיה לקבל את זה?

ד. אלעזר:

כן. אני מעביר את זה.

אלה בהחלט ראשי פרקים. כפי שאמרתי, אין אלה פקודות.

אני גם אומר לך: "הכנדיגו" - חקירת הטילים, ארטיילריה ומטוסים יחד - "הכנדיגו

בחעלה יהיה ביום א' אחר הצהריים או ביום ב' לפני או אחרי הצהריים."

למה אני אומר לך יום א' אחר הצהריים? כי אני כבר רואה שאחחיל עם טילים כסוריה

ולא במצרים.

היו"ר אגרנט:

מה זה בנדדיגו?

זה החקפה על טילי אויב קרקע-אוויר משולבת ארטיילריה

ד. אלעזר:

ומטוסים שלנו.

לסקוב:

זה לפני חידוון של חכה או אחרי כן?

ד. אלעזר:

הכל לפני חכה. חכה הוא הכי מאוחר, חכה הוא כאחת וחצי.

פה יש פרטים עם חיל היס, שאני יכול לחלוף עליהם.

כחוב כך: ~~הרמטכ"ל~~ "הרמטכ"ל: פיסרול אוירי במפרץ". כנראה שננתי הוראה שיהיה

פיסרול אוירי במפרץ. "הרמטכ"ל בדק המצב במפרץ מרש"ל אבו-רודס ב-12.49.

מפקד חיל היס: אושרו פשיטות על החוף הסורי הלילה ומחר על יעדים בחוף מפרץ סואץ."

אשרחי בהודמנות זו תכניות לפשיטות. פדוויס לי+שפיסל+ח+מאקב+לב+אל+מאנב+ +

הוראה שלי: "מיכלית שמחקרבה אל ב-אל מנדב להחזיר לפרס." "זוג סטילים

לכיוון זוג סער-4 מבראדוויל להתראה לחיל אויר". כלומר,

אני עוסק בהוצאת פקודות. אני מוציא פקודות כל הזמן. לא לכולם יש חשיבות,

פשוט מעביר את הנייר הזה. אולי רק אחלוף במהרה כדי להבהיר כמה אני עוסק

מיכליח;

באוחו יום. כפי שאמרתי, /סטילים לכיוון אני אומר להוציא זוג ספינות
מבראדוויל לכיוון מצרים כדי שהם יחנו התראה לחיל אויר, להם יש מכ"מים, אני
רוצה להגביר את ההתראה המכ"מית; אני מאשר סלע לחיל היס, גם לחיל היס יש תכנית
סלע; תכנון של סיור אליס נגד הצי הסורי, מאשר לתכנון החקפה על מינת-אל-בידה,
זה נמל בסוריה, יום א' בלילה להכין את שייטת 13 לפעולות שלה, אניה באר-שבע
שתעלה משרם לאילת, פינני שרם ואבן רודס עד חשיכה. כל זה עד שעה אחת וחצי.
בשעה אחת וחצי אני מדבר עם דובר צהל ומבקש ממנו
להכין שתי הודעות לאותו ערב, האחת שלא נפתחה אחש, ואחת שכן נפתחה אש. מאשר לו
לצרף כתבי חוץ למקומות בחזית כדי שידווחו מי פתח כאש.

אחר כך אני יושב עם אלוף צפון. השיחה אתו רשומה באופן

הרבה יותר מפורט מזו שעם אלוף פיקוד הדרום. ישבתי אתו 25 דקות, מ- 13.30
עד 13.55.

עד שפתחו באש.

ידין:

כן. ב-13.55 נכנס מפקד חיל אויר והודיע על המראת

ד. אלעזר:

רביעיה בסוריה, סוחוי ממריאים. ישבתי 25 דקות עם

אלוף פיקוד הצפון, ~~הוא היה מודע לסיכונים~~ כמו שישבתי קודם עם אלוף

פיקוד דרום, כפי שהסברתי קודם, ~~ועשיתי אתו סקר מה יהיה:~~ "בהתקפת ערב הם ~~יש~~

יפתחו, בערב צריך לבלום, הכי טוב, במינימום אבידות, מחר אם מזג אויר טוב

תקיפת חיל אויר סורי, שדות, תקיפת טילים, ואז סיוע טוב בקו. אם יהיה מזל

תוכל לקבל קצת סיוע בקו. לכן 24 שעות יהיה לך סיוע אוירי מוגבל. תיגבור סנקים

הלילה, מחר ביום. רעיונות מיבצעיים להמשך". בכל הדברים האלה אני דן אתו,

והוא חוזר. פה במקרה יש רישום מה יהיה לו, איפה הסוללות, 2 בדודי 188 -

אלוף פיקוד הצפון/נ"חן לי כמה פרוטים על ההערכות שלו בקו. אני נותן לו

הוראה לתגבר את המוצבים ברמת הגולן ל-20 - 25 אי"ש. לפיקוד דרום לא נחתי הוראה

כזאת, כי זכרתי ששם המוצבים יותר חזקים מאשר פה. פה היו מוצבים של 12 איש

או אפילו פחות מזה, לכן פה אמרתי כן לתגבר. "תיגביר מוצבים, משקים, ישובים".

אנחנו מדברים על ה"עכרי", על גיוס יחידות אחרות. והוא מעלה בפני כמה בעיות על

תכנונים אופרטיביים, שאנחנו מחליפים עליהם דעות. כלומר גם פה אני מדבר אתו על כל התכנונים האופרטיביים, גם זו איננה פקודה. אני מדבר על תכנון אופרטיבי שיש לנו דרך לבנות לכיוון דמשק, וכל התכנונים האופרטיביים האחרים, ביניהם גם התכנון שפועל ביצענו אותו. אבל פה סרקנו את כל התכנונים. ב-13.55 השיחה הזאת מסתיימת, כי מפקד חיל האוויר מודיע על המראח רביעיה, במצרים המראות, הוא מזניק אח הכל להגנה על שמי המדינה.

אחרי כן שא

יש פה בשעה 2 - זה כבר הופיע במקום אחר ? אני

כבר לא זוכר איפה, אבל אמרתי את זה - שאני בודק איתו עוד פעם בשעה 2, אולי
עוד אפשר לעשות תקיפה מקבילת על שדות התעופה של הסורים; ומפקד חיל האויר אומר
לי שלא .

והם המריאו - אתה אומר ב- 13.50 ? לסקוב:

לא, 13.55. בני אומר: הוא מזניק את הכל להגנת
שמי המדינה ב-13.55. כך הוא מודיע לי. יכול להיות

שהמריאו כמה דקות לפני כן או אחרי כן .

אני רוצה להבין. אתה אומר: ב-13.50 הם מתממים לסקוב:

מנועים והם מתרוממים ?

לא, אני לא אומר. אני אומר כך: ב-13.55 (אני א. אלעזר:

קורא מה שרשום אצלי) מה"א מודיע על המראה

של רביעיות בסוריה - סוחזי. כמצרים המראות. מורידים רשתות. בני מזניק הכל הגנת
שמי מדינה.

השאלה היא: איך השכת שניחן במצב כזה מיתקפם לסקוב:

במקביל? או השכת ליירוט אותם?

ליירט אותם - בטח. ליירט במקביל את הכל. אבל אז ד. אלעזר:

אני שואל את בני. אני כרגע לא יודע איפה זה

היה רשום לי, כבר הקראיתי את זה פעל. אני שואל אותו: אולי אפשר יהיה, היות

והשעה היא מוקדמת, השעה היא 2, יש לנו עוד כמה שעות אור - אולי עוד אפשר

יהיה לעשות תקיפה מתוכננת? א. אלעזר:

עד חשיכה? לסקוב:

עד חשיכה. ואז אני זוכר - אני לא קורא כרגע, רק ד. אלעזר:

מזכרון - אני זוכר שהוא עונה לי. או סליחה, הנה

זה תיכף מגיע (מקבל מסמך מהרל"ש): "הרמטכל ביקש לבדוק חום נוסף לצאת לתקיפה

מאורגנת על סוריה. לדעת מפקד חיל אויר ואביאון אין קורבנים. אין אפשרות לתקוף

שא

שדוח. אני כבר הקראתי את זה בפעם קודמת. כלומר - אנחנו כבר לא יכולים לעשות
החקופה על שדוח העופה.

זה היה, אם כן, 13.55. אני ממשיך לקבל דיווחים

על מה שמתפתח. כפי שאמרתי, הבדיקה הזאת היתה איתם ב-14.26: האם עוד אפשר לעשות
תקיפה? אני גם יושב עם חיל אויר ומחפש למצוא בשעתיים של אור מה עוד אפשר היה לעשות
נגד שניהם, באופן הכי גבוה שאפשר.

ב-15.05 אני אומר לחיל אויר להפעיל בקלע בכל מקום

שאפשר ומירב סיוע אוירי לבודפסט. אני ממשיך לקבל דיווחים - שאני לא קורא אותם
כרגע, זו פשוט התפתחות קרב: מטוסים נופלים, שלנו, שלהם. אני ב-16.03 יושב עם
מפקד חיל אויר עוד פעם ובדוק איתו, מחליף אתו מחשבות על מחר: "בקר, חיל אויר
סורי וטילים. אחצ - חיל אויר מצרי. עדיפות קלע לדרום לפי בקשה. יש עוד כשעה אור
-מה שיותר בדרום." אני אומר לו. אגב, התכנונים האלה עוד השתנו לנו כמה פעמים. אנחנו
עוד כמה פעמים דנו מה להקדיש למה, אם ללכת לסוריה, למצריים, טילים, - לפי
ההתפתחות. כל הזמן התייעצנו.

זה ענין שעשוי לעניין אותנו, אותי לפחות, בקשר לעד

ידין:

אחר יותר מאוחר. כאשר אתה פחאום בא ואומר

מקסימם סיוע לבודפסט כשעה זו, מה פחאום אתה אומר דווקא על בודפסט?

כי אמרו לי שהמצב חמור.

אלעזר:

זה הגיע אליך דרך המבצעים או הפיקוד?

ידין:

אני צריך לבדוק את זה, כי האמת היא שביומן שלי

אלעזר:

יש רק הרישום הזה. אני בטוח שמישהו בטח אמר לי

באותו רגע: יש לחץ גדול על בודפסט, או משהו קורא.

אולי אפשר לבקש מהרל"ש דבר אחד. אנחנו קיבלנו

ידין:

כל מיני חומר. דבר אחד לא קיבלנו, או קיבלנו

את זה בצורה אחרת. אם אפשר לקבל את הרישום של אג"ם מבצעים, שם כל הרשמים האלה

שהיו כתובים. אני מעוניין בלצע ביום הראשון, ממתי הם התחילו לרשום בהאזנות, לא

שא

בצנורות הרגילים . יכול מאד להיות שהם שמעו שבודפסט אומר "מצבי נואש", "מצבי נורא"
אני לא יודע, מה אני רוצה עזרה" אליך ולא אל מפקד חיל אויר . הייתי רוצה לדעת אם
אפשר לקבל אח זה. אם יש.

נחפש. אבל אין ספק שאם אני אומר " מירב סיוע
לבודפסט " , סימן שמישהו בא להפחיד אותי .

ד. אלעזר:

זה ברור לי, מישהו בא. אלוף הפיקוד היה עוד כבא
שבע. האם אלברט ישך צלצל , או האזנה של מבצעים?

יריין:

אני אחפש אח זה.

ד. אלעזר:

אני מבקש לדעת על סמך מה ביקשת פתאום מירב סיוע
אירי לבודפסט.

יריין:

פה הולכים כל הזמן דיווחים במשך אותו יום. אגב,
פה רשום אצלי שבשעה 1700 אני מקבל דיווח מאלוף

ד. אלעזר:

פיקוד דרום , והוא מדווח לי : בודפסט בסדר. רק משום ששאלת - הוא מדווח לי ב-1700
שבודפסט בסדר. הוא מדווח גם על דברים אחרים. יש פה הנחיות עוד פעם לחיל אויר, שאני
אומר : משימה עיקרית היא לעזור לפיקוד דרום. אגב, זו התחושה שלי עד בערך 3 בבקר,
כי הדיווחים ברמת הגולן הם יותר טובים . כתעלה הם יותר גרועים.

כאיזה שעה זה היה?

לסקוב:

1700. ב-1700 אני מרגיש את הדרום יותר גרוע מאשר
את הצפון.

ד. אלעזר:

מעניין, מקור האינפורמציה מהאזנות או מהפיקוד?

לסקוב:

זה כנראה דיווח של אלוף הפיקוד.

יריין:

אני חושב גם זה וגם זה.

ד. אלעזר:

הדרום יותר גרוע?

היו"ר אגרנט:

כן. אצלי עד 3 בבקר דרום יותר גרוע, מצטייר לי

ד. אלעזר:

יותר גרוע. רק בשלש בבקר אני מתחיל להבחין שכרמח הגולן המצב קשה. אינני יודע אם בדיוק שלש, אני אגיע לזה, אבל ככה משהו כזה לפנות בקר.

נבנצאל: בדרום כל הזמן התפיסה היא שקו המעוזים צריך להחזיק בו? בודפסט, למשל. שדה העופה.

ד. אלעזר: אני אחיחם לזה. זה לא בדיוק כן. יש לי שיחה אחר-כך

עם אלוף פיקוד דרום. אני מדבר איתו על ריכוז

כח נגד מאמצים. אני אומר: תחזיק את המעוזים שבמאמצים ואת כל המעוזים השוליים חפנה.

ידין: זה אחר-כך.

ד. אלעזר: זה די מוקדם.

לסקוב: זה בבקשה, בשמונה?

ד. אלעזר: לא.

נבנצאל: מתי מתחיל להצטייר משהו?

ד. אלעזר: ב-061755. אני בפעם הראשונה אומר לאלוף פיקוד

דרום, אני משוחח איתו על זה שצריך לרכז מאמצים

עיקריים ולהחזיק מעוזים במאמצים עיקריים. כלומר - איפה שאני רואה שילוב של מאמץ במעוז. ואני אומר: את כל המעוזים האחרים את השוליים חפנה.

לסקוב: זה סלפון או זה מברק?

ד. אלעזר: סלפון. אני חוזר על זה בקד"ם שלי.

ידין: מה היה הביטוי?

ד. אלעזר: את השוליים אפשר לפנות.

היו"ר אגרנט: פה ביחס למעוזים - מה בדיוק אמרת שם? - לרכז

כח במעוזים?

5223

ד. אלעזר: רשום ככה: 1) אח ראס מסלה, אם שולי, מוכן לפנות.

להתעסק עם מאמצים עיקריים. להשאיר כוחות מרוכזים

נגד מאמצים. אלה שלשה משפטים נורא נורא לא נותנים את תוכן השיחה. אפשר להבין את השיחה יותר טוב ממה שאני אורמ כעבור שעה וחמש דקות 061900. אני אומר בקד"ם.

לסקוב: בקד"ם רמטכל?

ד. אלעזר: בקד"ם רמטכל.

נבנצאל: בכל זאת, עוד לקודם של 17.56. אני מבין שהביטוי

מאמצים עיקריים מחיחס למאמצים עיקריים של המצרים,

כי במשפט אחר זה ברור.

ד. אלעזר: אני אומר גם זה וגם זה. "להשאיר הכוחות מרוכזים

נגד מאמצים.

נבנצאל: אלה מאצים של המצרים?

ד. אלעזר: כן.

נבנצאל: והמשפט האחר שבו מופיעים מאצים?

ד. אלעזר: ש"ראס מסלה - אם שולי - לפנות". זה מעוז. "יש

רכב - אפשר לפנות. הרמטכל מוכן. להתעסק עם

מאמצים עיקריים." הרישום הזה.

נבנצאל: איך יתכן שבא אחרי זה עוד פעם מאמצים?

ד. אלעזר: הרישום הזה לא נותן ביטוי לכל השיחה, אבל הינות

והשיחה הזאת היא ב-1755, כעבור שעה וחמש דקות

אני מספר בקד"ם רמטכל מה שאמרתי לו. ואני אומר: " הודעת לאלוף פיקוד דרום

שאם יש מעוז שאין שם סיכון למאמץ אויב - הוא יכול לפנות אותו, כי אני לא רוצה

להתדיק את המעוזים אלא רק לפעול נגד מאמצים משמעותיים".

בס
אני כרגע לא מוצא, אבל אני אביע צלחה, שאני/אומר

לן : חנסה לארגן את הכוחות, אם אתה יכול, ב-4 מאמצים חטיבתיים. כלומר - אני
ראיתי שיש צורך להחזיק את אותם המעוזים שם מול מאמצים העיקריים ושם גם לרכז
את הכח. לזה התכוונתי כאשר אמרתי שאני לא רוצה להחזיק מעוזים, אלא רק להחזיק
שמה איפה שאנחנו מנהלים את הקרב וגם יש לנו כוחות.

ז"א - לא קו המעוזים בחור שכזה, אלא מעוזים בחור

נכנצאל:

חלק של איזה סיטואציה טקטית.

כדיוק.

ד. אלעזר:

(הפסקה)

אני ממשיך לקרוא רק דברים בולטים ביום הזה.

ד. אלעזר:

עוד לא גמרת לקרוא את הרישומים האלה?

אגרנט:

לא. אני בשעה חמש.

ד. אלעזר:

זה הכל מסמך אחד הרישומים האלה?

אגרנט:

כן. זה הולך ככה: יש לי רישומים עד שעה 18,35.

ד. אלעזר:

ב-1835 יש לי סטנוגרמה של קד"ס. ב-20,20 יש דיווח

לשר הבטחון ודיון. 21 יש לי עוד פעם רישומים. 22 יש דיווח לממשלה שעל

זה יש סטנוגרמה. אז אני אעבור רק על הרישומים האלה.

אני עוד פעם רוצה לומר: הרישומים האלה זה חומר חמור

מאוד. זה משפטים מצומצמים ומקוצצים וזה בחסד הרל"ש שפעם נכנס לחדר ופעם יוצא מהחדר. כך שאלה הם דברים שזה רק בשביל להזכיר מה בערך היה. זה רחוק מלהיות רישום מלא או סטנוגרמה.

מלא או סטנוגרמה לא, אבל אין דברים שאתה מסתייג מהם?

נבנצל:

או שאתה אומר שיש בהם טעות? או אי הבנה?

אין צורך להסתייג כי זה רשום במלה בודדת. אז אני מנסה

ד. אלעזר:

להזכר מה זה. אבל לפעמים רשומים פה דברים במלה או

בשתי דברים זה רק בערך מזכיר לי את הדברים שהתרחשו. אבל לא נחקלתי בדברים שאני מסתייג מהם.

אני ממשיך בשעה 1700 שוב זורמים אלי דיווחים.

פה התחלתי להגיד קודם שבזמן הזה אני חש את פיקוד דרום כבעיה יותר קריטית, ואני אומר: "משימה עיקרית היא לעזור לפיקוד דרום (זה לזיל אויר). קו הפצצה נשאר קו התעלה. הפתרון להחזיק תחת קליעים כבדים. לסגור את פיקוד דרום עם חיל אויר". בעקבות הדבר הזה יש באמת הרבה קליעים במשך הלילה. שאגב, אני עד היום לא יודע מה מידת האפקטיביות שלהם. זה עוד נצטרך לחקור וללמוד. אני

אמנם, עתה חלף הזמן לא-היה לי יכולת לומר שלי היחה די אמונה בקליעים.
כי כאשר חיל האויר פיתח את שיטת הקלעים הלכתי בעצמי להחרשם והביאן
אוחי עוד לפני שנה-שנה וחצי בערך למטווח של חיל האויר ואני ישבתי במחלק
של כארבע מאות מטר מהמטרה שהם הפציצו אותה בשיטת קלע ובפגישת מאוד מדוייקות.
אבל אין לנו עוד מספיק, לא למדנו מספיק מהמלחמה הזו.

באיזה מרחק ראית?

אגרנט:

הייתי במרחק ארבע מאות מטר מהמטרה בפצצות לא

ד. אלעזר:

אמיתיות כמובן. בשעה 17.20 יש אצלי התייעצות

עם סגן ד"ר ומפקד חיל האויר. דיווח של סגן הרמטכ"ל שהמצב די חמור.

לכן אני כנראה מסכם ואומר: "בני, מאמץ עיקרי בערב". כלומר, זה שוב מתייחס

לאותו מאמץ של קליעים בסיוע. "למחר-שאלה אם חיל אויר סורי או מצרי".

פה מתחיל אצלי הספק כי כל הזמן חשבתי שה סוריה אבל פה מתחיל לכססם כי

הספק כי בסוריה הולך לש טוב ובמצרים הולך לנו רע. ואני חוזר על השיקולים

האלה כמה פעמים במשך הערב והלילה. "טל - בעד מצרים. כיוון שהעדיפויות

השתנו צריך לסייע לדרום. בני - בעד להתחיל עם סוריה כיוון שחיל האויר

שלהם יותר מסוכן." אני מחליט להמחין עד 21.00 לפני החלטה, לראות

התפתחות נוספת. מעקבות זה יש לי שיחה עם שר הבטחון שאני מדווח לו על

החרמון: "בלחץ, לא ברור מה קורה. שלחנו נגמ"שים מהר דוב לחרמון.

מנצלים מסוקים לקידום צנחנים." פה גם יותר מוקדם, אני כבר בשעה חמש הודעת

שאני מסכים להעביר חי"ר עם הליקופטרים לחרמון. זה אגב הכוונה שלי לא

היתה להסתער עם הליקופטרים על החרמון אלא לרכז חי"ר עם הליקופטרים כדי

שיעשה התקפה רגלית. חשבתי אולי לקחת את זה מהר חזרה.

ופה אני מדווח לשר הבטחון: "רמת הגולן, מצב בסדר,

שני מקומות הגיעו לתעלת נ"ט, גשרו, ושם יש החקפות גבו שלנו. רמת הגולן לא

כל כך מדאיגה. גם באם יכנסו בליילה נהדוף בבוקר". אני בינתים מחרשם

שזה הולך טוב.

יש לי פה בשעה 17.23, יש לי הרבה מאוד דיווחים

על המצב במעוזים. באיזשהו מקום אני אומר: "אם-ה" דרום הרבה ערפל קרב".

אני לא מצליח מהם לקרוא בדיוק את הקרב. יש הרבה דיווחים מנוגדים וסותרים.
אבל אני מתרשם שהמצב לא טוב.

שר הבטחון אומר לי: "כפי שהמצב נראה עכשיו נצטרך לטפל במצרים. באם המצב

כסוריה יתייצב ולא יהיו פריצות, המאמץ יהיה במצרים." יש לי עוד שינוח

ב-17.40 דיווח מאלוף פיקוד הצפון: "ברמת הגולן הדבר הקריטי היחיד - החרמון".

אני, אגב, מתרשם היום, אתה ביקשת ממני לא להגיד

מה שאני שומע, אבל יש תחקירים, אז אני שומ בתחקירים דברים.

זה בסדר.

אגרנט:

אני גם בתחקירים התרשמתי שכאמת עד חצות מצבם לא היה רע.

ד. אלעזר:

כך באמת ושלב הראשון זה היתה התקפה של שלוש דביזיות

הי"ר עם כמאתיים ארבעים סנקים וזו לא היתה עוד השבירה. השבירה התחילה

לפנות בוקר.

אני לא התכוונתי לכך שאתה לא יכול לספר לנו מה שאתה

אגרנט:

ראית בתחקירים. מה שאני לא רציתי זה / שאתה הולך

עכשיו לשאול - האם אתה זוכר שהיה כך וכך, לא שאני חושד בך שאתה רוצה להשפיע

על מישהו, אבל הוא צריך להעיד כאן מה שהוא חושב, ולא מפניך.

אני גם מביין, גם מקבל, אבל כשקודם ציטטתי את אלוף דרום

ד. אלעזר:

זה גם כן מהתחקירים.

אם זה מתחקירים זה בסדר.

אגרנט:

זה בתחקירים. שמעתי אותו בשני תחקירים - במקום דרום

ד. אלעזר:

שכנס ספ"ק, ובשני התחקירים האלה הוא מאשר לי

את זה. אני רוצה לציין שאני לא עשיחי תחקיר אישי, למרות שבמצב נורמלי

17.2.74 - ועדת החקירה

ישיבה צג - אחה צ

הער: ר/א ד. אלעזר

הייתי עושה אח זה. לא עשיתי שיחת תחקיר עם אף קצין אחד אישית.

פרט לדבר שאז דיברנו על זה.

ידין:

פרט לזה שאחם ביקשתם אותי אז הרמתי סלפון לשי תמרי.

ד. אלעזר:

אבל פרט לזה לא היו' החקירים יזומים שלי. מה שאני

מצטט אותם זה מהחקירים הרשמיים.

יש לי שיחה ב-1755 מאלוף דרום, אני לא יכול בדיוק

לפענח מה זה. "ההערכה מה יהיה מצבו עד הבוקר", זו כנראה שאלה שלי לאלוף

פסקוד הדרום. זו שיחה בניגון שרשומה רע מאוד, אני קורא אותה כפי שהיא.

יכול להינתן שאני שואל את אלוף פיקוד הדרום ורוצה לברר. "חושש שלא יפזרו

אותנו עם יותר מדי מאמצים". זה אני כנראה חושש שלא נמרח יותר מדי את הכוחות.

סליחה, זה הכל דברים שלי. כלומר, אני ער לזה שלא יתפזר יותר מדי.

זה בשש בערב. אני חושש שלא נמרח את הכוחות, אני מפפס את ריכוז המאמצים

שלנו מול מאמצי אויב.

לפי מה ששוחחנו אודם, הייתי מפרש את זה אחרת: שהם לא

נכנצל:

יגרמו לנו להתפזר על ידי זה שהם יוצרים מאמצים ביותר

מדי מקומות. שאנחנו צריכים לטפל בהם. כי גם קודם דיברנו שמאמצים יכולים

להיות מאמצים שלהם ויפזרו אותנו. כלומר, המצרים יפזרו אותנו.

אם תשמע את המשפט הבא, נדמה לי שזה מסתדר.

ד. אלעזר:

"חושש שלא יפזרו אותנו עם יותר מדי מאמצים. להשאיר בכוחות

מרוכזים נגד מאמצים". אני ממשיך. כלומר, מזה מובן שאני חושש לפיזור

יתר ואומר לרכז כוחות נגד מאמצים. אבל באמת אי אפשר יותר מזה לפענח.

בסוף זה אותו דבר.

נכנצל:

ועדת החקירה - 17.2.74

א.א.

- 70 - 65 -

ישיבה צג - אחה"צ
תד: ר/א ד. אלעזרד. אלעזר:

בכל אופן דבר אחד פה ברור - אני מדבר על ריכוזי כוחות שלנו מול מאמצים.
זה גם מסתדר מה שאני אומר לך בהמשך על המעוזים כפי שציטטתי את עצמי קודם.

והוא עדיין יושב בבאר-שבע?

ידין:

אני לא זוכר עד איזה שעה.

ד. אלעזר:

אני חושב שרק בלילה מאוחר הוא בא, אם אינני טועה.

ידין:

בזה אני מגיע לקד"ם ממטכ"ל.

ד. אלעזר:

באיזה שעה?

אגרנט:

18.35.

ד. אלעזר:

לזה יש סטנוגרמה?

ידין:

יש סטנוגרמה של הקד"ם הזה.

ד. אלעזר:

אני מוכרח לומר שכאן לא רק הרישומים, הסטנוגרמה הזו
רשומה רע מאוד. לא שיש לי טענות לאלה סילופים, אבל הסטנוגרמות האלה משובשות,
קשה להכין תוכן דברים, אין הסתייגות ממהן.

יכול להשוות שמדברים עם מפות ועם כל מיני דברים?

ידין:

מדברים עם מפות ויש רעש גדול, וזה פענוח משקלוט.

ד. אלעזר:

זה פענוח מטייפיים?

ידין:

גם נעזרים בשקלוט, זה חלק וחלק.

ד. אלעזר:

אז זה פשוט עבודה גרועה מאוד, אז אין פה שום דבר.

לא יוצא מזה דברים לא נכונים, אבל לפעמים דברים שנאמרים בשפה מאוד ברורה
וחד-משמעית יוצאים בעברית מסורסת וצריך להסביר.

אחרי כן אד.

ועדת החקירה - 17.2.74
 ישיבה צ"ג - אח"צ

הערות רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: ברשותכם, לא אקרא את כל הטסנוגרמה, אלא רק את הדברים שיש לי ענין להגיש, שהרי תראו את כל הטסנוגרמה.

הקד"ם נפתח בסקירה ארוכה של ראש אמ"ן. הוא אמר כי היחר - ואינני קורא את הכל, אלא רק את הדברים שאני מבקש להגיש; "אנחנו חוזים הלילה הזה בצד היבשתי (הצד היבשתי כלומר להכדיל מאוויר וים) מאמץ גדול מאד בסוריה ובמצרים להשיג הישגים שנראים להם כהכרחיים למחר בבוקר להפעיל את דיביזיות השריון." כלומר, אלוף זעירא חושב שהם ינסו במשך הלילה לגמור את הישגי החי"ר ולהפעיל בבוקר את דיביזיות השריון. בפועל זה לא היה כך. בסוריה דיביזיות השריון הופעלו בשעות הצהריים, ובמצרים כידוע, הן הופעלו ב-14 לחודש, דיביזיות 4 ו-21.

"התכנית המצרים היא לבנות בלילה 3 גשרים ולהשקיע שלושה מאמצים מהם שניים עיקריים לפחות של דיביזיה 4 ו-21." "התכנית שלהם מדברת על שלושה גשרים עד הבוקר. התכנית היא לחמישה מהם שלושה לשימוש" "הכוונה בבוקר להציב את דיביזיות השריון לניצול ההצלחה."

אתה אומר שבפועל דיביזיות השריון לא השתמשו בהם עד 14 לחודש? היו ר. אגרנט:

ד. אלעזר: עד 14 לחודש - במצרים. בסוריה השתמשו בהם למחרת בצהריים.

ראש ענף 6, שהוא ראש הענף המצרי, חוזר על אותו דבר ואומר:

"התכנית היא לבנות לפחות 5 גשרי ביילי, ומוסיף, "שדיביזיה 4 בשעה 16.00 התחילה לזוז".

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

אני פה באיזה שלב מפסיק אותם, אני מתעניין "מהו הסד"כ המצרי מחוץ לדיכויזיה 4 ו-21". כי הם לא פירטו לי את הדרגים הקודמים, ורציתי לשמוע מה קודם לשחי הדיכויזיה האלה. ועל כך אני מקבל תשובה: "אינני מסוגל לתת לך תמונה היום. אנחנו יודעים מה היה אחמול. אינני יודע מה עבר ומה לא". זוהי תשובה של ראש ענף 6 בקר"ס. "הדבר היחיד הידוע מזהו שלנו, שמיפקדת דיכויזיה 7 ועוד חטיבה 11 ו-12 נמצאות מזרחה לתעלה. יותר מזה אינני יודע.

ידין: אלה ממוכנות, או חי"ר?

ד. אלעזר: דיכויזיה 7 זה חי"ר.

זו שהיתה מכותרת.

"דיכויזיה 7 ועוד חטיבה 11 ו-12 נמצאות מזרחה לתעלה."

זה כמובן רק דיכויזיה אחת מחוץ החמש.

ידין: עוד לא הגענו עם ראש אמ"ן לשלבים האלה של שבת בערב.

על-סמך מה הידיעה הזו על השריון המצרי שיכנס בכוקר?

ד. אלעזר: אינני יכול לענות על כך. בעניני מודיעין - אני עוד עובד

עלמה שאני חייב לכם, זה נידחה כל החומר שלפני המלחמה,

ואני עוד שקוע בו לגמרי. כיום חמישי אני מקווה שאוכל כבר להגיש זאת.

ושוב, כפי שאמרת קודם, אני לא ערכתי תחקירים, אבל בעקבות המברקים שאתם

שאלתם אותי, ביקשתי מראש אמ"ן לקבל אח כל החומר של אלוף-משנה בן-פורת,

שיש לו חיק של 400 מברקים בערך. אני פשוט עובר ומנחה אותם.

הי"ר אגרנט: החומר של בן-פורת יש לנו. הנא הוגש לנו.

ועדת החקירה - 17.2.74
ישיבה צ"ג - אחה"צ

הערות רב אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: כן, אבל אני עושה לעצמי בדיקה מה מזה ידעתי. בינתיים עברתי כמעט על כל החומר. הוא כולו חדש.

יש פה דיווח בקד"ם הזה של סגן הרמטכ"ל על הצטברות הכוחות שלנו, ^{לא} מגיעים, כמה מצטברים, אינני עומד לקרוא את כל הדברים האלה. אני מתעניין באוגדה 146, כי אני מרגיש שמגיע הזמן שאני צריך להניע אותה. אינני רוצה להפסיד זמן. כל זמן שהיא מחארגנת, אינני צריך להחליט לאן היא הולכת. אבל אני רוצה להחליט כדי שלא נפסיד זמן. לי יש דילמה כל אותו ערב. מציעים לי במטה לשלוח אותה דרומה. אני בשלב מסוים אומר שבאינסואיציה נדמה לי שהיא חלך דרומה, אבל בעקבות ההתפתחויות של הלילה אני בכל-זאת מחליט לשלוח אותה צפונה. ופה זה מתחיל. אני שואל: "מתי אפשר להזיז את 146?" התשובה היא: "ביום ב' אחה"צ." "הרמטכ"ל: כלומר 36 שעות. אולי במשך הזמן הזה הם יגיעו לבד לאיזה מקום", כי אני מבין שנותנים לי תשובה שקשורה במובילים. זה לא מניח את דעתי.

היו"ר אגרנט: אתה החלטת שהיא תישלח ביום ב' צפונה?

ד. אלעזר: לא. "הרמטכ"ל: מתי אפשר להזיז את 146?" "ראש אג"א: ביום ב' אחה"צ." היות וזו תשובה של ראש אג"א ברור אצא שהוא מתכוון למובילים. "הרמטכ"ל: כלומר 36 שעות. אולי במשך הזמן הזה הם יגיעו לבד. לאיזה מקום." "סגן הרמטכ"ל: הם לא יגיעו. אם נחליט על מיתקפה בצפון, נצטרך אותם לצפון." "הרמטכ"ל: זה אומר שנצטרך להחליט מחר בבוקר." "מחר בבוקר" - זאת אומרת ביום ראשון בבוקר. אנו מדברים בשבת. אני רוצה להחליט ביום ראשון בבוקר.

- היו ר אגרנט:
אתה דחית את ההחלטה ליום א' בבוקר.
- ד. אלעזר:
כן, אבל זה לא חסר לי, כי אני דוחה את ההחלטה כיוון שבמילא היא לא מוכנה לתזונה. כלומר, אינני מפסיד זמן.
- לנרוס:
מתי למעשה הם הגיעו? זוהי האגודה של מוסה פלד.
- ד. אלעזר:
הם הגיעו ביום ראשון בערב.
- לסקוב:
ביום שני בבוקר, אני חושב.
- ד. אלעזר:
הם נכנסו לקרב .. נדמה לי שהראש שלה מגיע ביום ראשון בערב.
- לסקוב:
הם נכנסו לקרב ביום שני בבוקר.
- ד. אלעזר:
לפי התיאור של מג"ד 50.
- ד. אלעזר:
אני מולג על כל ההתייעצויות. התייעצויות זה בירור מצבים לקראת מחר.
- פה עדיין נשמכת אצלנו האופטימיות על רמת-הגולן, כי בקר"ם הזה סגן הרמטכ"ל אומר כי מבחינת יחסי כוחות דווקא בצפון היו לנו מספיק כוחות, ממש מספיק כוחות.
- ידין:
האינטואיציה שהזכרת קודם היא שזה ילך לצפון או לדרום?
- ד. אלעזר:
שזה ילך לדרום. האינטואיציה לא היתה כסדר.
- אני כל הזמן בלחצים שמציעים לי גם לא להחליט להזיז את 146, אלא לשמור אותה למיחקפה הגדולה. לא להזיז אותה לצורך הגנה. אני חושב שבקבוצת הדברים אני משאיר זאת לאינטואיציה ועוד לא מחליט.

העד: רב-אלוף ד. אלעזר

אני רוצה לעבור על הסיכום שלי של הקד"ם הזה; אני אומר -

" זה הנסיון הראשון שלנו להתחיל מלחמה בדפנסטיבה. דיברנו על זה הרבה פעמים ובחרגילים, אבל לא ניסינו את זה; איך זה שלב א' לבלום, ואחר-כך לעבור למיתקפה. אנחנו עכשיו מנסים זאת. אני חושב שמצבנו סביר, ובשביל שלב בלימה, זוהי בלימה סבירה." אני מזכיר שזה שבת 18.30, עדיין אני חושב שזה סביר.

" ברמת הגולן היא טובה מאד. אני מקווה שיסגרו את הפירצה בין 116 לבין 117." בין היתר אני אומר: "יכול להיות שיהיו כלילה נסיונות, אבל לא דברים רציניים, ודאי לא דיכויים משוריינת." זה אגב היה נכון, דיכויים משוריינת לא נכנסה כלילה.

אני מדבר על הרמון, שתוכה לקחת אותו חזרה. אני אומר:

"אם לגולני יש רק כוח קטן, אז צריך לתת לו חובלת הליקופטרים כלילה. הייתי רוצה ללכת על בטוח במוצב הרמון." כלומר, אני רוצה שירכזו הרבה כוח ולא יעשו נסיון עם כוחות קטנים. "לקחת אותו בחזרה ולהחזיק בו על-ידי גולני."

"אשר לחעלה - הייתי רוצה שיהיו להם פחות הישגים, קצת פחות

הישגים, אם כי זה עוד סביר. ההישגים אינם דרמטיים בשלב זה." "מדאיג אותי יותר הגל השני הלילה עם מאמצים עיקריים של דיכויים 4 ו-21." זה אני אומר בהמשך להערכת אמ"ן.

פה אני מגיע לדבר שדיברתי עליו קודם: "נרמה לי שצריך

כאן להיערך ל-4 צוותים חטיבתיים." ואני מזכיר: זה בשבת בשש וחצי בערב, אני ממשיך את החיזה שאמרתי אותה קודם, שאני מחפש ריכוזי כוחות למלחמה ולא לחימה בכוחות פזורים.

אחרי-כן מי.

לפני כן - א.ד.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אה"צ

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר:

ואני אומר ש"הכוחות שלנו היו ערוכים עם חטיבה אחת 'מרוח' ושני אגדונים מרוכזים". כלומר אני עוד רואה את דני ואת גביא כאלה שעוד לא התפרקו.

אגב, אני קודם לא קראתי, היה לי דיווח טוב מאד על 401

אחרי שהשמידה הרבה סנקים אמפטיים. ולכן יש לי פה תקופה שמהם אפשר יהיה לבנות ארבעה מאמצים".

"בסיטואציה זו זה כבר לא טוב, צריך לבדוק מה לעשות כדי

להגיע לארבעה ריכוזים חטיבתיים לפחות".

לנדוי: "מרוח" זאת אומרת לאורך התעלה? או מה פירוש של "מרוח" פה?

ד. אלעזר: "מרוח" זה אצ פונקציה גם של פריסה וגם של אבידות כבר,

שהיא נמרחת כבר.

לסקוב: זה מה שנקרא "פין און דה גראונד".

לנדוי: משובש.

ד. אלעזר: זה לא רק משובש. מרוח זאת אומרת שאני בספק אם ניתן

להפעיל אותה ככות.

ידין: מרוח זאת אומרת מפוצלת ליחידות קטנות.

ד. אלעזר: ספק אם אפשר להפעיל אותה ככות. אז שתיים עוד אפשר, אבל

אחת - קרוב לוודאי שלא.

ידין: זאת אומרת בשלב זה, בשעה 6.30, נאמר ב-7, אתה כבר יודע אז

שהחטיבות לא היו ערוכות לפי "שובך יוניס".

ד. אלעזר: ועוד איך יודע.

ידין: אחת לא מדבר על זה.

ס.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

תעוד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרד. אלעזר:

אני פשוט יודע איפה תפסו אותם. ברבע שזה התחיל, שאלנו:

... איפה דני? ...

ידין:

זה היה בשעה 2.

ד. אלעזר:

בשעה 2 אמרו: נפתחה אש. אז איפה הם? הם עוד בביר תפדה.

ידין:

כן. זה יכול היה להיות גם לפי החכמה וגם לא, כמובן, כי

... זה

ד. אלעזר:

כן. זה צילום מצב עכשיו, זה צילום מצב. זה לא מתייחס

לאימרה ההיא ...

ידין:

כי כולכם הייתם פחות או יותר נעולים על 18,00, או

17,00, או 16,00.

ד. אלעזר:

זה מתייחס כבר לצילום מצב. אני יודע שאחת היתה בביר תפדה

ואחת היתה פה. זה כבר צילום מצב.

"אני רואה את המשך הקרב כמרוכז יותר לאיתור מאמצי האויב.

חלילה אנחנו צריכים לעשות אלימינציה של כל ה'לכלוכים' בחעלה" ... זה ביטוי

לא כל כך מוצלח, אבל ה'לכלוכים' זאת אומרת כל הכוחות אנא הקטנים שלנו ושלם

ומעוזים, להישאר בקרבות עיקריים. ולחשוב איפה נקודות הכובד ולרכז שם את

המאמץ, גם אם כתוצאה מזה נעזוב איזה מעוז. הודעת לאלוף פיקוד דרום שאם יש לנו

מעוז שאין שם סיכון למאמץ אויב, הוא יכול לפנות אפחו, כי אני לא רוצה להחזיק

את המעוזים, אלא רק לפעול נגד מאמצים משעותיים". זאת אומרת פה, בערב הזה,

יש תמונת הקרב שלי, שאני מחפש קרבות ... אגב, אני מושפע פה מהערכת מודיעין,

שהוא קודם מדבר על 5-3. אני מושפע מהערכה שלו שיהיו 5-3 מאמצים שלו, אני

מושפע מזה שהדיביזיות עלולות להגיע מוקדם, ואני מחפש להתייבב מול מאמצים, ולא

איכפת לי מה יקרה במקומות האחרים.

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

- נבנצל:
ההנחה היא שלאבד מעוז זה בדרך של פינוי.
- ד. אלעזר:
בפירוש.
- נבנצל:
בצורה אחרת זה לא הולך.
- ד. אלעזר:
בהחלט. אני אומר: הוא יכול לפנות אותו.
- נבנצל:
זהו. לא מדובר על כניעה או משהו כזה, או שיפלו?
- ד. אלעזר:
לא, לא. אני אומר "לפנות אותו".
- נבנצל:
אותה שעה כבר היה מעוז שנפל ואתה לא ידעת?
- ד. אלעזר:
כבר היה מעוז או שניים שכבר היו בספק. אני חושב "לחצנית"...
- נבנצל:
שלא היה קשר.
- ד. אלעזר:
כן. היה כבר משהו בדינורחים קודמים, נפל או לא נפל. היו דינורחים סותרים. "לחצנית בדינורחים; מיפרקת נפלה, אלברט אומר שהיא עוד אצלנו; אורקל - קרב; מילנו - קרב; במפצח - נהדפון".
- נבנצל:
"לחצנית" כנראה חשבנו שנפלה, ובמיפרקת היו ספקות. אבל לא יותר מזה.
- נבנצל:
האם בקד"ם כזה אתה אומר לאנשים הכל, או אתה גם מחזיק את המוראל על-ידי זה שאחא לא אומר הכל?
- ד. אלעזר:
(א) לא אני מוסר. מוסרים אג"ם ומודיעיין. הם מוסרים את המצב והם אומרים הכל. אני את המוראל מחזיק - אגב, בקד"מים יותר מאחרים זה בולט יותר - שאני אומר דברים ברות קצת יותר טובה. אני אומר: אז אנחנו נצליח יותר. אני אומר את התכניות שלי ואח המחשבות שלי...
- נבנצל:
אני אומר את ~~אצא אצא~~ זה אגב העניין הזה של לפנות מעוזים, כאשר לפני זה כנראה כבר היה ברור שנפלו.
- ד. אלעזר:
אבל אני לא מסתיר אינפורמציה לצורך מוראל. אני מדפי כסגנון יותר אוטטימי כדי לקיים מוראל, אבל לא מסתיר אינפורמציה.

ס.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

- לסקוב: בקשר לסיכום - אני עוקב אחרי הדברים שאתה מקריא. אני אקרא אותם. אתה אומר: "אני אומר לעשות את המאמץ, ואני אומר שצריך לחשוב איפה מאמץ הכובד". האם אלה הן פקודות שאתה נותן, או אלה דברים שאתה אומר שאחר כך הופכים אותם לפקודות והן יוצאות אחר כך לצבא?
- ד. אלעזר: שני הדברים. (א) כל מה שאני אומר בקד"ם יוצא אחר כך כפקודה. מה שאני מסכם בקד"ם, אג"ם מבצעים צריך להוציא כפקודה. אבל יש פה הרבה דברים שאני אומר בקד"ם, אבל כבר דיברתי עם אלוף הפיקוד, כבר אמרתי לו את זה בטלפון. כמו למשל ענין המעוזים. אני אומר את זה בקד"ם, אבל שעה קודם כבר אמרתי לו את זה בטלפון.
- לסקוב: אילו ענין המעוזים היה מגיע, היו הרבה דברים שונים, למשל בגזרה של 401.
- יריין: נכון.
- ד. אלעזר: אני אמרתי לו את זה ב-17.55.
- לסקוב: אם אתה שומע את היחידות ואח המעוזים - אז הלילה הזה היה הלילה שצריך היה להביד: או - או.
- ד. אלעזר: הנה אני אומר פה דברים מפורשים: "אני לא רוצה להחזיק מעוזים, רק להילחם נגד מאמצים".
- לסקוב: בסדר. זה לא ירד למטה.
- לנדוי: הוא אמר שעוד ביום ראשון בבוקר הוא ביקש-לפנות ולא נחנן לו.
- לסקוב: זה לא הגיע למטה.
- ד. אלעזר: מי ביקש? אלוף הפיקוד?
- לנדוי: לא, מח"ט 401. הוא אומר שזה אלוף מגדלר ז"ל...

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

מ.י.

הער: הרפסכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

לסקוב:

הפקודה הזאת שיצאה, האם אפשר לקבל את החתום שלה?

ד. אלעזר:

צריך לחפש. אבל הקטע הזה, אני אומר אותו בקד"ם, דאמתי

אותו לאלוף הפיקוד גם קודם.

אגב, אני שומר על אותו קו גם עם פיקוד צפון. אני לא

אמרת לי לחקק לפנות מוצבים באותו ערב, כי הייתי אופטימי. אבל ב-3 בבוקר, כשאני

מתחיל להרגיש שהעניין לא בסדר, אני ב-070355...

לסקוב:

לפיקוד צפון?

ד. אלעזר:

לפיקוד צפון. אני אומר לו: "לפנות מוצבים שיש סכנה

שישארן מכותרים לפני אור ראשון". למה אמרת לי את זה רק

בבוקר? כי רק ב-3 החחלתי לחוש בסכנה. אבל ברגע שחשתי - אמרת לי, כשם שבפיקוד

דרום כשחשתי - אמרת לי.

לנרוי:

האם זה התבטא בפקודה שעברה דרך אגם/מבצעים אגמאלדרום?

ד. אלעזר:

אני רשמתי, אני אבדוק את זה.

אג"ם מבצעים צריך לכסות את זה בפקודות. הוא צריך, אני

מקוה שהוא עשה את זה. אני אחפש את זה. אבל במקרה זה, גם הפקודה הזאת לאלוף

פיקוד דרום, אני אומר אותה בקד"ם, אחרי שאמרת לי אותה לאלוף בטלפון. וגם זו,

לחקק, בבוקר, לפנות מעוזים ב-4, אני אומר לו ישירות.

הי"ר אגרנט:

אתה אמרת את זה ישר לאלוף פיקוד דרום, בטלפון?

ד. אלעזר:

כן. כל מה שאני אומר בקד"ם, זו חזרה על מה שאמרת לי

קודם. ואני גם אומר את זה פה: "הודעת לי לאלוף פיקוד דרום".

אני גם אומר להם שהודעת לי לאלוף פיקוד דרום.

ולפי דעתך זה כולט מהסיכום שלי, שאני אומר: "אני לא רוצה

לחזיק את אגמאלדרום הפעוזים, אלא רק לפעול נגד מאמצים משמעותיים". אני רואה

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

מ.י.

העוד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

את המלחמה במאמצים שלנו מול מאמצים שלהם. ובמאמצים אני רוצה את המעוזים
ואת הסנקים, ואחרים לא.

לסיכום אני אומר: "ללילה אני רואה בפיקוד צפון המשך מניעת
הישגים לקראת בוקר. בפיקוד דרום - החארגנות ובליסת מאמצים עיקריים".

בהמשך הדברים שלי אני אומר: "אני רואה את הקרב של מחר
כמו היום, אלא אם חיל אויר יוכל לעשות שינוי משמעותי. אם לא - יהיה לנו
מחר עוד יום של בלימה".

בהמשך הדברים אני אומר: "צריך לעבד חכמים לקראת יום ג'
ב' וג', וזה תלוי בתוצאות...". אני לא קורא את כל זה. בכל אופן אני אומר:
"אני רואה ליום ב' אפשרות לבצע מהלך החקפי בפיקוד דרום. יש לנו כאן
"צפניה", "בן חיל" והצלחה הגדולה. ביום ב' אני רואה רק אפשרות אחת:
"צפניה" הקטנה. אם יהיו לאויב מחר הישגים - אני בעד חכמה שאין עליה תיקו;
לקחת 700 טנקים...". את זה אני אומר בהמשך לזה שקודם הסבירו לי מה תהיה
הצטברות הכוח בדרום, וזה גם היה סביר.

היו"ר אגרנט: לקחה מה?

ד. אלעזר: "לקחה 700 טנקים ולבצע החקפה על מאחזי אויב. יש לראות
לפי ההתפתחות של מחר מה אנחנו עושים ביום ב'".

לסקוב: האם ציינת מאחז מיוחד?

ד. אלעזר: לא, לא אמרתי. עוד לא ידעתי איפה ואיזון היא תהיה.

למה אני קורא את הדבר הזה? כי אני כבר ביום שבת, ראיית

המלחמה שלי היא כזאת... אני אומר את זה כמוכן בעקבות זה שאני יודע מה הבעיות

המטרידות. (א) אני לא ראיית מלחמה של כוחות קטנים נכנסים ויוצאים למעוזים

מ.י.

ועדת החקירה - 17.2.74

ישיבה צ"ג - אחה"צ

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

כל הלילה, מבלי שיהיה לזה אפקט או פרטיבי משמעותי. לא ראיתי מלחמה מפורזת של כניסות ויציאות למעוזים בלילה, עם הכרח להחזיק את כל המעוזים. ואמרת את זה ברור כבר בשעה בין 5 ל-6 גם לאלוף וגם בקד"ס. ב) אני ראיתי את הלחימה בככל האפשר יותר כוחות מרוכזים. ג) אני כבר ראיתי בעיני רוחי שיכול להיות מאחז אויב בצד שני, וכדי לחסל אותו צריך לעשות דבר שאין עליו תכנון או פרטיבי, זה ריכוז מכסימלי של שריון. ואני אומר את זה במפורש שם: "לעשות חכנית שאין עליה חיק, לקחת 700 טנקים ולבצע התקפה על מאחזי אויב".

אחרי כן רשמה ש.א.

זה אני אומר כהקדמה לקרב השמישי לחודש. אינני יודע אם אתם בקיאים בפרובלמטיקה של השמיני לחודש.

הי"ר אגרנט: עוד לא הגענו לזה.

ד. אלעזר: כי יש פקודה שלי ב-7 לחודש בערב לקראת הקרב של השמיני, והפקודה שלי בשביעי בערב בנויה על הרעיון הזה, שצריך לתקוף עם הרבה טנקים מרוכזים.

הי"ר אגרנט: נתח פקודה אז בשביעי לחודש?

ד. אלעזר: ב-7 בלילה נתתי פקודה שהיא בנויה על הרעיון הזה שאני אומר אותו כבר פה בשבת.

לנדאו: בקשר עם זה יש לי שאלה: האם פרוש הדבר שבמצב שנוצר של הגיוס החפוז הזה, שכוחות מגיעים קמעה קמעה, שאין לזרוק כוחות קטנים לקרב אלא קודם לרכז אותם? פה הייתה דילמה גדולה מאד בשביל המפקד בשדה: כאשר זועקים לעזרה - האם מותר לו להחזיק כוחות כדי קודם כל לגבש כח יותר גדול? זה יוצא מדבריך כאן?

ד. אלעזר: זה לא יוצא מדברי כאן. יש לי על זה פרק לחוד. אני

שמה אומר לו איך לשים את ברן ואיך לשים את אריק.

זה לקראת יום שני בבקר?

ידין:

ד. אלעזר: זה לקראת יום שני בבקר. אני אומר לך לזרוק אותם

ישר לקרב, אבל בפרק אחר.

בקשר לשאלתו של השופט לנדאו - אני מקוה שאני מבין

ידין:

אותו נכון: הוא מחכוון לשלב הזה של שבת אחרי הצהריים

או שבת בלילה, כאשר לקחו כל הזמן וזרקו טנקים. באח מחלקה, לא גויסה עדיין,

לא צעדה עדיין, וטורקים מחלקת ופלוגות לפני שהן מגובשות לקר, כאילו איזה

מין ספזמה של עצבנות. האם זה כבר עמד בניגוד להוראות או לא?

ד. אלעזר: כשאני אומר את הדברים האלה, אני עוד לא יודע

שהם עושים את זה. אני עוד לא יודע שהם מפצלים

כוחות. אבל אני כבר אומר את זה, כדי למנוע פיצולי כוחות ולהחזיר לחשוב על ריכוזי כוחות.

לסקוב: "שובך יוניס" ו"גיר" זה פיצול כוחות.

ד. אלעזר: זה נכון. שובך יוניס זה פיצול כוחות.

לסקוב: גם "שובך יוניס" וגם החגבור של המעוז, לגשת

ולצאת, לגשת ולצאת, כי הפקודה שלך לא מבטיחה - זה

פצול של כח?

ד. אלעזר: כן. אבל אני אומר: הקרב שאני רואה אותו פה - אני

לא רואה קרב של פיצולי כוחות. בפרק הזה אני כבר

רואה - מודל המלחמה שלי פה הוא כבר בשמירת כוחות. אני מפלס את המצב של אחת

מרוחה ושתיים עוד באגרופים, ואני עוד רוצה שהוא יתארגן ל-4 אגרופים, ולא

יפצל את הכוחות. אני משחש גם בביטוי לא יפה: אני אומר אלימינציה של כל

הלכולים בתעלה.

ידין: כחכמה לאחר מעשה, אבל צריך ללמוד לקח: האם בשעה

שתיים וחצי-שלוש, אם מישהו יכול היה כבר אז לקרוא

את המצב נכון, ברור שהיה ערפל גדול, מהאוגדה אל האלוף ומהאלוף אליך, בעצם

"שובך יוניס", כלומר - עם החדירות, היה מתוכנן למצב שאנחנו נצליח לחבור

או להגיע עוד למעשה לפני שהאויב יצליח לעבור. פרוש הדבר שבשלב זה יישמו חכמים

שכבר לא התאימה למצב?

ד. אלעזר: לא הבנתי אותך.

ידין: לפי שובך יוניס היה מתורגל ומתוכנן שטנקים, של

החטיבה הקדמית, או אפילו של החטיבה שאהא אחר-כך, ילכו במסלולים שכפי ששמענו היום חירגלו אותם במשך שבועות על אותו הטרנד, אלה לסנפירים ואלה לרמפות ואלה לחדרה - וכל מיני דברים כאלה. זה היה טוב לכאורה, נניח - אני מבין את החגיון - כאשר הם עושים את כל התרגיל הזה למעשה, כאשר האויב עוד לא צלח. בדיעבד, פרוש הדבר, הם עשו את התכנית של שובך יונים, מכחינת פיצול הטנקים והחדירה, כאשר בדיעבד הסטואציה כבר לא התאימה. זה נכון לפי דעתך?

ד. אלעזר: זה נכון לפי דעתי. יש פה דברות בתכנית שהיא כבר

לא רלבנטית. מה שאני רוצה לומר הוא: פה שוב צריף...

ידין: אני אומר זאת כחכם לאחר המעשה.

ד. אלעזר: אני כבר לא מדבר במונחים של חכנונים אופרטיביים,

כי %שובך יונים" זו היערכות לקראת מצב. ברבע

שנפתחה האש מנהלים את הקרב. אין דבקות בתכנון אופרטיבי, פה צריך לנהל את

הקרב. ואני את ניהול הקרב רואה בשמירת כוחות ולא בפיצולים.

לסקוב: בהמשך לשאלה שהשופט לנדאו העלה, כאשר חדרת את

שני אלופי הפיקוד - ידוע שזו טכילת האש הראשונה

שלם - הנקודות שהיו צריכים, או נדמה לי היו צריכים, לעזור במגע של מלה,

מטב, תנועה של יד היו: אחד - אויר, על מה בדיוק הוא יכול לסמוך ועל מה לא;

מילואים ותכנון אופרטיבי מתקדם, כאשר הכוחות יבואו; מעוזים - שתי אפשרויות

"בואינג טופ" - חחזיק, או פוציא, פנה את כולם בשלב מסוים והבלימה. ובקשר לזה

- תקן אחי אם אני טועה - עמדה שאלה בסיסית שצריך להנחות אלוף פיקוד צעיר,

לא פגוסה, בענין השליטה. בלימה שיזם האויב, להגיד לו: תוריד את השליטה למטה,

העשה כמיטב יכולתך. אתה אלוף פיקוד, רכז את הכוחות שבא, אל תיתן שייכנסו

סיפין, סיפין. אל חכניס את זה ל"פול" (2), כפי שהדברים האלה הולכים. ואז

הנקודה שלך היתה יוצאת, כאשר "בריש" שאחה נחה בסיכום מראה גם על רקע,

(א) מחלקה למעוז ב) עזרת למעוז, להוציא את המעוז, לתגבר את המעוז, לחלץ את

מישהו וכו'

זה כבר היה המצב?

ד. אלעזר:

לסקר:

כן, המצב. אם אפשר היה "טרנסססיפייט" את הנקודה הזאת, אז עוד אפשר היה... כאשר אחת נחת את הפקודה הזאת, הם כבר היו בפנים, עשו עבודה טובה - שחטו הרבה סנקים. אבל מכחינת כח מרוכז - הוא יצא גם שאיבה לאותם הכוחות, שנדמה לי השופט לנדאו התכוון אליהם, כשהם נכנסו לתוך החלל הזה שנוצר. כי גם הקומנדו היסלו או ריטשו, שיחקו וכו', כך שלמעשה הרושם במטה הכללי יכול להיות של 260 סנקים בפיקוד דרום, 170 בפיקוד צפון, ולמעשה מה שהיה תחת היד זה היה כח קטן מאד.

ד. אלעזר:

כשאני נתתי את ההוראה, אז קודם כל השיחות עם האלופים היו שיחות על ניהול המלחמה. אין לנו מספיק רישום, אבל כ-25 דקות באותו לחץ אנחנו שוחחנו. השיחה שביין המפקדים יש, למשל, "אנחנו הרבה אויב", "לא נהרוג הרבה אויב". אין כל מיני דיבורים כפיצוץ אין אפשר להרוג יותר אויב. היו בינינו המון דיבורים שאין רושמים אותם. אבל בפרוש התנהלו בינינו שיחות על איך אנחנו הולכים להכנס למלחמה. ואני אפילו הגזמתי בזה שקראתי להם פעמיים באותו יום, בשביל להיות בטוח שאני מתדרך אותם. תדרכתי אותם בכל מה שנראה לי באותו רגע כיותר חשוב. אחר-כך התגלו דברים כאלה או אחרים, אבל תדרכתי אותם. מצד שני, מה שאני רוצה לומר הוא, שהתדריך הזה שלי הוא יחסית מוקדם. אני כבר בשש בערב, לאלוף פיקוד דרום ב-15.50 וכקד"ם בשעה שש וחצי, כלומר - זה בסך הכל ארבע וחצי שעות לאחר שנפתחה המלחמה אני כבר נוחן את אופן ניהול הקרב ללילה. זה יחסית די מוקדם. כלומר - אילו הדברים האלה שלי באמת יורדים למטה בשש וחצי.

או אילו הכוחות כבר לא נתפצלו מוקדם.

ידי:

אילו הדברים האלה יורדים עד הסוף בשש וחצי בערב,

ד. אלעזר:

ש א א

ישיבה צ"ג - אח"צ
רב-אלוף דוד אלעזר

במשך הלילה יכולים עוד לעשות הרבה דברים. לפנות מעוזים, לרכז כוחות.
אני לא זוכר כרגע מהי דן שומרון - 401 גמר לפרוש
את כל הכוחות שלו. זה בערך בזמן הזה. והוא עוד הגיע למעוזים. הוא עוד יכול
היה לפנות אותם.

כן, עוד היה לו לילה.

לנדא:

הדבר

עוד היה לו לילה. הזו נאמר לפני הלילה.

ד. אלעזר:

אנחנו נפסיק עכשיו. אני לא הבינתי ביחס לתיק 848, שאח"כ
עובר על זה עכשיו, של ידיעות ההאזנה. אנחנו רק שאלנו
אותך דומני ביחס למה שהיה ידוע לך מהלקטיס שאח"כ קיבלת,

היו"ר אגרנט:

לא יותר מזה.

ועל שהים - שלש ידיעות ספציפיות, כמו של וכד'.
אבל לא על כל החומר.

ידין:

לא על כל החומר.

היו"ר אגרנט:

כאשר אני מסרתי עדותי על המידע שהיה ברשותי אני הקדמתי
ואמרתי שבאחי כמו לבחינה בלתי מוכן.

ד. אלעזר:

זה אמרת בישיבה הראשונה.

היו"ר אגרנט:

כן, אני מדבר על הישיבה הראשונה. אני רוצה - אולי
אני אספיק עד יום חמישי - להגיש את הסיכום שלי הכתוב,

ד. אלעזר:

מה ידעתי ומה לא ידעתי.

טוב, זה לא מונע ממך זכות לעבוד על זה.

היו"ר אגרנט:

אני עובר באמת בשביל אנא להראות.

ד. אלעזר:

ידין: שאלה מחודית: אותי מעניין - ואני מקוה שזה מה שאתם

עושה : לא איזה ידיעות גלמיות אתה ראיח , אלא איזה

ידיעות גלמיות, לפי דעתך, לא באו לידי בסווי בלקסיס? לזה אני מתכוון.

ד. אלעזר: גם אני.

ידין: וזה אתה תביש לנו בכחב?

ד. אלעזר: כן.

יש שם ידיעות שזועקות. אז אני לוקח חבילת ידיעות

זועקות ורואח האם זה זעק בלקס. בלקס זה לא זעק.

ידין: אם אתה את כל העניין של 848 תביש לנו כמסמך, אז

זה מספיק.

ד. אלעזר: אני מבין שאחס רוצים לשמוע אותי עד גמר ה-6.

ידין: עד 1800 בשבת.

לנדאו: עד מחחילוח ההקלטות.

ידין: עד הקדמים של הצוח, אולי.

ד. אלעזר: את ה-1600 אני כמעט גמרתי. זה פלוס מרוד עין,

פלוס עוד איזה קוד שיצאו. אני הקדמים הבאתי

היום.

הינ"ר אגרנט: אתה תעיד במשך חצי יום ביום חמשי. אני מודה לך

על התיק שהגשמת לנו בעניין גלבווע.

הישיבה נעולה.

מחברת